

ELŐFIZETÉS

HOSSZON:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

IRÓDÍJAK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyitási petit sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, április 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- A magyar-osztrák flotta fejlesztése.
- Szerbia belső bajai.
- Roosevelt exelnök elutazása.
- Gyilkossággal vádolt járásbíró.
- A nők szavazati joga.
- Fuzlós viher.
- Csoles válopörrel.

Olcsóbb vizet!

Arad, április 7.

Amióta a város az üzemei révén a kettős könyvvezetéssel is foglalkozik, a második mérleget kapta ma. Ez nem a tanácshoz jött, hanem a tisztügyiészhez, miután a vízvezeték — ennek mérlegéről van szó — még nem vállalta a városnak, csak zárgondnokság alatt áll. A vízvezeték tizenhárom hónapos mérlege lényegesen kedvezőbb, mint az, amelyet rövid idő előtt az autobus-vállalat esonka esztendőjéről nyújtottak be. A vízvezeték mérleg szerint 106,000 korona tiszta nyereséget ért el, mintegy száznyolevanezer korona összes bevétel mellett.

Még nem tudjuk, hogy fogadjuk ezt a szépen festő nyereséget. Nem tudjuk, hogy figyelembe került-e azoknak a regále-kötvényeknek kamata, amelyeket a város eladott, hogy a megváltáshoz szükséges összeget lehetővé teghesse. De nemcsak a befektetett tőke kamata maradt elszámolatlan, hanem magának a tőkének amortizációja, amely a részvénytársaságnál a részvények bizonyos számának kisorsolása és beváltása útján történt,

a városi kezelésben pedig bizonyos leírás útján megy. Egyebet tehát számba se véve, megállapíthatjuk, hogy a kimutatott százhatezer korona nem jelent a maga teljes összegében tiszta jövedelmet.

De ha csak fele is tiszta jövedelem, megállapítható, hogy a vízvezeték kezelése tiszta haszonnal járt. Ennek pedig nem az a konzekvenciája, hogy a hasznot görög tűz mellett beutalják a városi pénztárba, hanem az, hogy leszállítsák a drága vizárakat. Ez nem is függ a város tetszésétől. A belügyminiszter emlékezetes leírásában, a melyet a vízvezeték kezeléséről szerkesztett városi szabályrendeletre küldött a városhoz, egyenesen utasította a várost, hogy a vízművet ne tekintse haszonhajtó vállalatnak, hanem az egész lakosság érdekeit szolgáló egészségügyi intézménynek. Mihelyt tehát a városnak módja van arra, hogy ezt az egészségügyi alkotásként a polgárságnak olcsóbban tegye hozzáférhetővé, — kötelessége, hogy ezt a módot igénybe vegye.

Valószínű, hogy a városnál erre a jogos követelésre azzal felelnek: a vízvezeték most pör alatt áll, annak ügyeit zárgondnokság intézi, tehát ez alatt az átmenő idő alatt nem lehet a vizárakat alább szabni. Hát ez az érv, a mennyiben újra fölhozák, erősen sántít. A pör, amely különben meglehetősen előrehaladott ponton van, kétféleképp dőlhet el: vagy a város javára, vagy a vízvezeték előnyére. Ha a pört a város nyeri meg, akkor nem lesz oka megbánni, amit

a polgárai javára tett. Ha pedig a vízvezeték lesz a pörnyertes, akkor még kevesebb okunk lesz sajnálni, hogy a vízvezeteki vállalat az olcsó víz révén egy esztendőben valamivel kisebb hasznot kapott. A zárgondnokságnak pedig szabad keze van a dolgan, miután az a teljes pártatlanosság mellett is helyesen fogja fel úgy a hivatását, hogy a közszolgáltatást végző vállalatnak, mielőtt a körülmények megengedik, igyekeznie kell a közönség érdekeit minél előnyösebben kielégíteni. Maga az egyik pörös fél, a vízvezeteki társulat legkevesébe se tehet ez ellen kifogást, hiszen a megváltás küszöbén maga a társulat akarta leszállítani az árakat. S amit meg akart tenni a részvénytársaság, azt mindenesetre megteheti a zárgondnok, különösen, amikor egy esztendő tapasztalatai és számadásai adnak rá bázist.

A 106 ezer koronás nyereség tehát értéktelen adat előttünk, ha nem jár nyomában az, hogy olcsóbb vizet kapunk. Ezt követeli a közönség. Eddig csak gondja és baja volt a házi kezeléssel: lásson végre valami örömet is belőle. A tanácsnak kötelessége végre meghallani azt a sok jogos panaszt, melyet a polgárság a víz drágasága miatt hallat. A megváltás előtt, mint legerősebb érvet, a víz olcsóbodását állította a közönség elé a tanács. A víz hasznot hajt, tehát emlékeztetnie idezzük a tanácsnak, hogy az általa kovácsolt fegyver használatának ideje elérkezett.

Alkony.

Ira: Ádám Éva.

Este hét óra. Sötétedik. E pillanatban nem csak megláttam, hanem megéreztem, mi az, milyen az, mikor a fényt elnyeli az árny.

Jaj, mekkora valóságot mutatott meg az az alkony óra nekem! S milyen szomorúsággal nézte a lelkem, amint rettenetes, elképzelhetetlen finom atomokban reáomlott, beszívódott az árny a földbe, a fába, az életbe.

Ez az óra kellett ahoz: ez a megmozdult, de még csak hóvirágot ébresztő levegőáram s ez a leboruló szomorúság, ez kellett ahoz, hogy megértsek sok mindent.

A beesületes, a forró, a tiszta napra, a beesületre, a tudásra, az észre, a törekvésre: mindig lesnek az árnyak... Lesnek.

Soha észre nem vett, meg nem látott árnyak bujnak elő.

Honnan? Az emberek szívéből, a kicsiny, az érdes, az önző lelkükből. Előbujnak, előmászhatnak. Az arcuk eltorzul a benső disharmoniától, a hangjuk olyan messzehangzó idegen, szemükben nem melegít az édes, a boldog emberszeretet. Kínosan, kimeredve leskelődik, hol mi volna, amiben perverz gondolatvilága elmerüljön.

Aztán esattogva, dörögve, suhanva, sutogva, ziláltan feldolgozza lelke az anyagát és ítéletében kialakul az intelligencia nélkül való lélek, illúzióktól megfosztott világa.

A jó, a beesületes lelket őrizze meg az Isten az árnyéklelkektől.

Aki másokon segíteni akar, azt leghamarabb megsegíti az Isten, — de annak van legtöbb ellensége.

A szeretet nem szereti a zajt. Amikor zajong, tüntet a szeretet: akkor már nem önmagáért van, hanem célja van.

Az életben sok a gyöngy, a szépség, a fenség. És sok a sár, a bűn. Mindenki azt keresi ki belőle, milyen a lelki műveltsége.

Vannak emberek, akik kinnal és könnyel jutnak egy elegáns ruhához, mégis okvetlen elegánsnak akarnak lenni! Vannak, akik homlokukról törlik az izzadságot, míg kigondolnak valamit, mégis okvetlen szellemeseknek akarnak látszani.

Pedig a gondolat, az érzés, az akarat, elveszíti báját, vonzó meleg poézisét, abban a pillanatban, amint erőltetve jut érvényre.

Most ebben az alkony órában pont hét órakor, egyszerre megérezte a lelkem, hogy csak az lehet kedves, ami végtelenül egyszerű s

a lelkek intelligenciájából kifolyólag természetes.

Gyakran látok egy képet, amint egy tengerre leborul az alkony s ülapárakban meghalnak a parti hegyek.

Ha hegyek közt járok: szinte visszafojtott lélekzettel lesem a csodákat. Mindig várom, honnan, mi bujnak elő.

Az ember lelke is hegyek, sziklák örvénye. Minden pillanatnak külön élete, hangulata, oka és célja van. S mégis! Egyik pillanat felelős azért, mit a másikban tettünk. S én ma feleljek a tegnapiért?! Hiszen attól engem világok választanak el!

De a lelkekben nincsen ma és tegnap, csak a naptárban. A lélek élete egy szabad, szuverén világbirodalom. Könyveket írunk róla. A más lelkéről. Azt mind ismerjük. Csak magunkat nem.

Valami erkölcsi undort érzek, ha tudom, hogy szándékosan bántanak valakit. Beleszádok a lelkizüllésnek ekkora felvillanásába.

Néha valami csodás, gyönyörű puha kéz rásimul a homlokomra. És lecsendesül attól lelkem; agyamban éles, tiszta, értékes meglátások érteke támad és nagyszerű világításban látom meg az életet.

A magyar-osztrák flotta fejlesztése.

Három Dreadnought hajót építtetnek. Anglia féltékenykedése.

— Távirati tudósítás. —

Arad, április 7.

Ma került még csak nyilvánosságra a monarchia haditengerészetének az 1910. évre vonatkozó költségvetése, már is éles visszhang érkezett rá Londonból. A hadvezetőség a delegációtól, — mint Bécsből jelentik ezt a riasztó hírt, — körülbelül 128 millió koronát kér megszavazni három új, Dreadnought rendszerű hajó építésére. Ez a terv sehogysem tetszik Angliában és ma a londoni lapok csaknem kivétel nélkül támadják a monarchiát és azt írják, hogy a haditengerészet fejlesztése csak azért történik, hogy Ausztria-Magyarország Németországot támogassa egy esetleges háborúban Anglia ellen. Ezekre vonatkozólag a következő táviratokat adjuk:

A „N. Fr. Pr.” jelenti: A delegációk határozatai szerint a haditengerészet 1909. évi költségvetése 634 millió koronát tett ki. A költségvetésben különféle hadihajók építésére és azok felszerelésére 1275 millió korona van felvéve, melyből 803 millió koronát az 1910., 1911. és az 1912. költségvetési évre fognak fölosztani. Az eddigi engedélyezések azonban a tényleges hitelszükségletekkel nem tartottak lépést, úgy, hogy olyan túlkövetelések állottak elő, amelyeknek fedezéséről gondoskodni kell. Az utolsó delegáció alkalmával elhangzott nyilatkozatok szerint az 1909 év végére 18-19 millió korona fedezetlen követelés maradt, az esedékességnek összege pedig 1910-re 394 millió koronát tesz ki. Az 1910. évi haditengerészeti költségvetésre tehát ezek szerint a számítások szerint 584 millió korona esnék, melyet azonban a normális költségvetés keretében elszámolni nem lehet. Ha ellenben, miként 1909-ben, 1910-ben is 20 millió koronát fordítanak az építkezési részletekre, akkor a hajóépítési részletekre 284 millió korona fedezetlen hitelkövetelés esnék, melyet különös hitelművelettel teremtenék elő. Hátra van még azonkívül a rendkívüli fegyverkezési szükségletre fordítandó póthitel, melynek nagyságát még nem lehet megállapítani s amelyet a felszerelés kiegészítésére, a tartalékosok behívására és a hajók nagyobb készenlétére fordítottak a legutóbbi hónapok-

Tudom, hogy aki saját lelkevilágán kívül kereste a boldogságot, azt ha még nem esalta meg, de megfogja csalni sorsa. Meg kellene ezt a gyermekeknek magyarázni, hogy ezeket tanulják meg. Amire most tanítják, úgy is elfelejt.

Mindjárt meghalnék, ha most rögtönösen azt kérdeznék valaki, hogy például mi a főnévi igenév, vagy arra kényszerítne, hogy koronában és fillérben átszámolják forintra. Ezekbe belehalnék. Egyszerűen nem tudom! És nem fogom tudni soha, mert az eszemből hiányzik az a sejt, amely ezt feldolgozná. De a Kant és Társai filozófiája megremegteti minden idegszálát agyammak. Atérzem, átértem azt, benne van a lelkemben.

Lám, mekkora életigazság van e hasonlatban! A tudományon kívül is azt látjuk és keressük, ami messze esik tőlünk.

Nem vesszük számba azokat a kedves, egyszerű, jó lelkeket, kiket mellénk rendelt a sors s akik nélkül nem tudunk élni. Mint a nyelvtan a névrág vagy mi nélkül.

Hogy lássuk meg a virágot, ha mindig eszillagot nézünk?!

Leborultak az árnyak a földre, az égre, a fákra...

ban. És végül egy jögerős delegációs határozat létrejötte esetén a tervbe vett három „Dreadnought” építésére az első építési részletet is bele kell számítani a költségvetésbe s ez a részlet legalább 5 millió koronában vehető fel.

Londonból táviratozzák: Csaknem valamennyi hirlap állást foglal Ausztria-Magyarország ellen. Heves szemrehányásokat tesznek Ausztria-Magyarország ellen abból az alkalomból, hogy három Dreadnought hajó építését határozta el. A Standard szerint a monarchia ezt azért tette, hogy Németországot Anglia ellen való esetleges háborújában támogassa. A lapok ennek következtében arra szólítják fel a kormányt, hogy újabb Dreadnought hajók építésére tegyen javaslatot. A Standard azt is írja, hogy Bülow herceg, aki eredetileg nem volt az annekszió barátja, később megváltoztatta politikáját.

Csalás válópörrel.

Félrevezetett takarékpénztár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

Furfangos csalás ügyében folyik most vizsgálat a szomszédos Battonya községben. Néhány ravasz ember több ezer koronát esalt ki egy ottani takarékpénztártól.

A csalásról ezt a tudósítást adjuk:

Az elmúlt hetekben két battonyai szerb ember társaságában Kosnyák Mirku battonyai lókupec fölkereste Szegő Gyula dr. ügyvédet, akinek előadták, hogy a Tornyán lakó Csizmás Györgyné született Illés Zsifka válik az urától. A házaspárnak Tornyán szép földbirtoka van és az asszony e birtokra 4000 korona kölcsönt szeretne fölvenni.

— Ha az ügyvéd ur, — mondta a lókupec — valamelyik banknál ki tudja eszközölni a kölcsönt, akkor magával fogja megindíttatni a válópört.

— Hát minek a pénz az asszonynak? — tudakolta az ügyvéd.

— A válópör költségeire, — adta meg a fölvilágosítást a ravasz kupec.

Azután a vele levő két szerbre mutatva mondta:

— Ezek itt jól ismerik Csizmás Györgynét. Igazolhatják, hogy így van, ahogy mondom.

Miután a két atyafi helyeselve bólongatott, az ügyvéd kijelentette, hogy hívják be a valóni készülő asszonyt.

Az állítólagos Csizmás Györgyné be is ment pár nap múlva az ügyvédhez, aki elvitte őt a Battonyai Takarékpénztárhoz. Ott az asszony előterjesztette a kérelmét s miután a pénztintézet meggyőződött arról, hogy Csizmásnének Tornyán csakugyan van valami vagyona, hát folyósított neki 2500 koronát. A birtokra való bekebelezési eljárás megindult és ennek során a telekkönyvi hatóság kézbesítette azt a végzést Csizmás Györgynének, amely szerint a 2500 koronáig megterhelték az ingatlant.

Ennek átvétele után Tornyáról bement a battonyai pénztintézetbe Csizmás György meg a felesége és kijelentették, hogy ők nem vettek föl semmiféle pénzt s így nem is engedik meg a birtokuk megterhelését. Akkor derült ki, hogy az először jelentkezett asszony — habár szintén egy másik Csizmás Tódornál van férjénél — jogtalanul vette föl a pénzt, s a néveserét kihasználva, becsapta a takarékpénztárt. Az intézet kára különben megtérül, mert sikerült még idejekorán elvenni a kicsalt pénz nagy részét a raffinált alakoktól.

Szerbia belső bajai.

A nép — a király ellen.

— Távirati tudósítás. —

Arad, április 7.

A rend és nyugalom csak nem akar helyreállani Szerbiában. Most belső zavarok vannak, amelyek lépésről lépésre azzal fenyegetnek, hogy forradalmi arányokat fognak ölteni. Elégedetlen a nép, elégedetlen a tisztikar. Az elégedetlenség a dinasztia ellen irányul. Egyaránt óhajtják Péter király lemondását, úgy a nép, mint a katonaság. Ma már annyira merészkedtek, hogy Belgrád utcáin plakátokat ragasztottak ki, amelyen egyenesen követelik, hogy a király mondjon le. A higgadtabb elemek nagy várakozással tekintenek Péter király pétervári útja elé. Szerbia egyébként ma nevezte meg a monarchiának megbízottját a kereskedelmi szerződések tárgyalására nézve.

A mai nap eseményeiről alábbi táviratainkban számolunk be:

A tisztikar elégedetlen.

Belgrádból táviratozzák: Péter király kihallgatáson fogadta Okenovics őrnagyot, a kraljevói 2. lovasezred parancsnokát. Ez a fogadtatás nagy feltűnést keltett, mert tudvalevő, hogy az őrnagyot állásától felmentették és vád alá helyezték, mert ezrede tisztjeivel együtt állásukat a hadügyminiszter rendelkezésére bocsájtották. A kihallgatás miatt egész Szerbia fel van lázadva, a tisztikar lemondással fenyegetőznek.

Belgrádból táviratozzák: Az ország belsejében állomásozó tisztikar között Péter király ellen nagy az elkeseredés az összeesküvők iránt tanúsított engedékeny magatartása miatt. Az elégedetlenek élén Bogosics nisi állomásparancsnok van, aki beadta lemondását. Az összeesküvők követelik, hogy az állomásparancsnokot az összeesküvő tisztikar közül nevezék ki, másképpen lemondanak. Ebből kifolyólag nagy zavarok keletkeztek, amelyek a dinasztia nézve veszedelmessé válhatnak.

Belgrádból táviratozzák: Az ifjabb tisztikar körében nagy az elégedetlenség, mert a husvéti előléptetéseket meg akarják szorítani. Mozgalom indult meg, melynek az a célja, hogyha az előléptetéseket tényleg megszorítanák, a tisztikar tömegesen kilépne a hadsereg kötelékéből.

A király lemondását követelik.

Belgrádból táviratozzák: Nagy feltűnést keltő plakátokat ragasztottak ma ki Belgrád utcáin, amelyben Péter király lemondását követelik. A rendőrség a falragaszokat elkobozta és számos letartóztatást eszközölt.

Belgrádból táviratozzák: Itteni politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak Péter király legközelebbi pétervári utazásának. A szerb kormány ma nevezte meg megbízottját az Ausztria-Magyarországgal való kereskedelmi szerződés ügyében. A megbízott Popovics volt kereskedelemügyi miniszter.

A cár jóindulata

Belgrádból táviratozzák: Péter király lányát, Helena hercegnőt legközelebb eljegyzi egy orosz nagyherceg. A cár ezt a tervét Szergejev belgrádi orosz követ útján közölte Péter királylal. A cár ily módon akarja kimutatni jóindulatát a király iránt és megakarja erősíteni helyzetét Szerbiában.

Belgrádból táviratozzák: Sándor herceg, az új trónörökös nevelője Sulemjenov orosz ezredes lesz.

Csatározás a határokon.

Szerajevóból táviratozzák, hogy a Drina partján ma három szerb lovas átlőtt a határon cirkáló osztrák-magyar katonai őrszámra. Ezek visszalöttek és egy szerb lovast agyonlőttek. A másik két szerb elmenekült.

Belgrádból táviratozzák: A Drina szerb partjáról a fegyveres őrséget visszarendelték. A bosnyák parton osztrák-magyar csapatokat figyeltek meg, ami az újságoknak alkalmul szolgál aggodalmuk kifejezésére.

Egy szenzációs gyilkosság.

Konstantinápolyból táviratozzák: Nagy felűnést keltett itt ma az a gyilkosság, amelynek áldozata lett Hasszein Zsemis, a szerb liberális lap főszerkesztője. Hasszein gyakran támadta lapjában a hadsereget. A gyilkosság ma este a Galata hidon történt. Egy lovassági tiszt odalépett a főszerkesztőhöz, — aki barátjával sétált — és öt lövést irányzott rá. A golyók találtak. A főszerkesztő azonnal meghalt, kíséredje pedig veszedelmesen megsebesült. A gyilkost még nem sikerült elfogni.

Roosevelt exelnök elutazása.**A legsötétebb Afrikában.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

A fellobogozott „Hamburg“ gőzös 11 órakor fölszedte horgonyait Newyork kikötőjében, magával vive azt a férfit, akiről hét esztendő óta a legtöbbet beszéltek az Egyesült Államokban. Roosevelt hosszú időre bucsut mondott az amerikai partoknak. Mint elnök, a tradíciókhoz hiven, nem hagyta el a köztársaság területét és most messzi, nagyon messzi utra indul. Afrika veszedelmekkel teli sivatagjába, hogy mint szenvedélyes vadász, régi vágyát megvalósíthassa. Ezrek intettek a távozó Rooseveltnek bucsut a newyorki kikötőben, ezrek kiáltottak feléje „Isten hozzád“—ot, de utján nemcsak ezeknek az ezreknek, de az egész amerikai nemzetnek jókívánságai kísérik.

Roosevelt tehát csakugyan elutazott s így nem lesz érdektelen az ő utazásával közelebről foglalkozni. Az az expedíció, amely Roosevelttel a Hamburg hajón elhagyta a newyorki kikötőt, a modern időknek kétségtelenül egyik legnevezetesebb vadászati és tudományos expedíciója. A Roosevelt Smithsonian afrikai expedíció utazási költségei az 50,000 dollárt meghaladják, mely összegnek felét a Smithsonian tudományos intézet, másik felét pedig Roosevelt a sajátjából fedezi. A vadászati kirándulás 14 hónapig fog tartani. Roosevelt az utazás befejezése után Európa három nagyobb városát látogatja meg és előadást tart. Az Egyesült Államoktól az exelnök husz hónapig fog távol maradni.

A társaság Rooseveltten kívül fiából, Kermitből, Mearns őrnagyból, Alden Lornig és Edmund Hesler utazókból fog állani. Az expedíció célja emlős állatokkal, madarakkal, rovarokkal és hullókkal, valamint különböző virágfajokkal a washingtoni nemzeti muzeum gyűjteményeit szaporítani.

Az utiprogramm, a hogy azt Roosevelt összeállította, a következő: A társaság a Hamburg hajón hagyta el New-Yorkot és körülbelül április 15-én érkezik Nápolyba, a honnan a kelet afrikai német vonal egy gőzösén Mombasa kikötőbe mennek. Oda előreláthatólag április 27-én érkezik meg az expedíció. Haladéktalanul tovább folytatják utjukat a szárazföldön az Uganda vasuton Nairobiába. Ez a hely lesz

hat hónapon át az expedíció voltaképeni állomáshelye, innen szervezik a vadászati kirándulásokat északnyugati és északkeleti irányban. Ezen utazások alkalmával a sátrakat és egyéb felszereléseket gyalog fogják a bennszülöttek szállítani, mert a kocsik használata ez országban nincs megengedve.

Ha ezt a területet már teljesen kizsákmányolták, a társaság 584 mértföldnyi távolságra fekvő Port Florencebe megy vasuton. Ott egy legalább 100 tagból és a megfelelő vezetőkből álló karavánt szerveznek az Uganda kifürkészésére — és ez az utazásnak legveszedelmesebb része. Ez a terület iszapos, mocsaras, mindenféle lázbetegségnek valószínű melegegya.

Innen tovább mennek a Nilus mentén és előreláthatólag öt hónapi cserkészés után 1910 április 1-én érkeznek Khartoumba. Itt fog találkozni Roosevelt felésegével és Ethel leányával. Együtt tekintik meg a piramisokat, melyeknek megtekintése után Alexandriában feloszlik az expedíció. Roosevelték megkezdik európai utjukat, az expedíció többi tagjai pedig visszatérnek az Egyesült Államokba.

Roosevelt ezzel az afrikai utazással voltaképen kettős célt szolgál. Elsősorban mint természettudós a Smithsonian intézetnek tesz szolgálásokat; másodsorban folyóiratok részére cikkekben írja meg élményeit, kalandjait, még pedig elég jó honoráriumért, mert hisz minden nyomtatott szóért egy dollárt kap a kiadójától. Hogy ilyen körülmények közt a szavakkal nem fog fukarkodni, az egészen természetes.

Roosevelt több ízben kijelentette, hogy — bár szenvedélyes vadász — nem lesz tulvérengző, nem fogja hiába pusztítani a vadakat és csak annyi vadat fog lőni, a mennyi a Smithsonian intézet gyűjteményének a kiegészítéséhez szükséges. Az exelnök különösen nagy vadakra pályázik és erősen reméli, hogy a kihalófélben lévő fehér orrszarvuakból is sikerül majd egy-két példányt elejtenie.

Az expedíció felszerelését R. J. Cunningham ősmert afrikai utazó állította össze, aki Roosevelt megbízásából már hónapok óta Londonban időzik, ott a szükséges eszközöket, sátrakat, szunyoghálókat, fegyvereket összeválogatva és a társasággal Mombasa városában fog találkozni. Az elejtett vadakat külön e célra szolgáló bádogládákban fogják az Egyesült Államokba szállítani.

Roosevelt afrikai utjában meg fogja mászni a legmagasabb hegyeket is, többek közt a 18,000 láb magas Kenia hegyet, amelynek csúcsára fehér ember még nem tette lábát.

Az expedícióban fontos szerepe jut az elnök fiának, a tizenkilenc esztendőes Kermit Rooseveltnek, aki fénykép felvételeket fog eszközölni, a melyek édes atyja cikkeinek az illusztrálására fognak szolgálni. Roosevelt százával kapta a leveleket az ország különböző részén lakó egyénektől, akik mind el akarták kíséreni utjában, de az ajánlatokat Roosevelt visszautastotta.

Az afrikai ut befejezése után Roosevelt előbb Berlinbe megy, ahol a német császár nagyszerű fogadtatásban fogja részesíteni. Németország fővárosában az Egyesült Államok volt elnöke a berlini egyetem alapításának századik évfordulója alkalmából német nyelven fog felolvasást tartani. Onnan Párisba, majd Londonba utazik.

Roosevelt ezen utazásával, amely hosszú időre elszakítja az Egyesült Államoktól, véget akar vetni annak az állandóan kísértő mende-mondának, hogy Taft elnök felett gyámködni akar.

Fuziósi vihar.**Három nyilatkozat.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

A Tornaegyesület tegnapi viharos közgyűlése után ma mindenütt élénken tárgyalták az Atletikai Klub és a Tornagyűlés fuziójának ügyét. Különböző hírek terjedtek el a fuzió esélyeiről; beszéltek arról, hogy a miniszterium fog beavatkozni a dologba és felosztatja a Tornaegyesületet, míg mások biztosra vették, hogy a tegnapi történetek után semmi esetre sem lesz meg a két sportegyesület fuziója.

Az Aradi Közlöny munkatársa kérdést intézett a fuzió ügyében vezető szerepet vállaló egyénekhez, kiknek nyilatkozatait ezekben adjuk.

Urbán Iván nyugalmazott főispán, a Tornaegyesület lemondott elnöke kijelentette, hogy ő a két egyesület ügyébe most már nem szegye bele. Az ő tervét nem fogadták úgy, ahogy akarta, tehát levonta ennek konzekvenciáit.

— Ami az egyéni véleményemet illeti — mondotta ezután — úgy vagyok meggyőződve, hogy a fuzióból most már semmi sem lesz. A Tornaegyesület, sajnos, nagyon rossz uton halad. Ugy hallom, panasz megy a kormányhoz, hogy a tegnapi közgyűlés nem alapszabályszerűen folyt le. Lehetségesnek tartom, hogy ezután a miniszterium felosztatja a Tornaegyesületet.

Az Atletikai Klub elnöke, Szathmáry János Acsév. főfelügyelő így nyilatkozott:

— A tegnapi közgyűlésen történtek nagy megleptek engem és társaimat. A fuzió kérdését mesterségesen élesítették ki és érthetetlen indokból vádolták meg az Atletikai Klubot a szal, amitől mindig a legtávolabb állott. Például kérdést, sőt felekezeti kérdést csináltak oly ügyből, a miben bennünket csak jóakaró a sport szeretete és az vezérelt, hogy Arad egy hatalmas sport-egyesületet teremtsünk a tornacsarnokot minél előbb felépítsük. Értelmetlen az is, amit a világosan látó és általában nagybecsült Steinitzer dr. a tegnapi közgyűlésen tett. Ez csak félreértés, tévedés következménye lehet s ezért reméljük, hogy a fuzió ügyét még sikerül rendbehozni.

— Ami a jövőt illeti, az véleményem szerint így fog alakulni: A Tornaegyesület tegnapi közgyűlése tudvaleg nem határozott ötos bizottságnak a fuziót elhatározó indítvány felett. Az Atletikai Klub ezt a határozat legutóbbi közgyűlésén meghozta és ez a határozat köti a Klubot. E határozat felett, mely fuzionált egyesületek közös alapszabálytervezete, döntenie kell a Tornaegyesületnek is. Célből, mint értesültem, 40 tornaegyesületi tag — kik között sok régi tag is van — e 15-ére új közgyűlés összehívását kérte, melyen új elnökválasztást is kért. Az Atletikai Klub ragaszkodik határozatához és úgy gondolom, a Tornaegyesület többsége is megmarad a fuzió mellett. Így remélem, hogy ez a közgyűlés véglegesíteni fogja a fuziót és eloszlatja a sajnálatos félreértéseket, melyekre mi többször hangoztattam — legkevesebbet adtak okot, vagy alapot. Csak ha ez a közgyűlés nem fogadná el a fuzió alaptervezetét, akkor hiúsulna meg a terv, mely különben semmiünk indult ki és amelynek mi csak jóakaró támogatói voltunk. Azt, hogy az ügy panaszalakjában most a miniszterium elé kerül, nem hiszem.

Steinitzer Pál dr., a Tornaegyesület alelnöke, aki a tegnapi közgyűlésen elnökölt, ezt mondotta:

— Az én meggyőződésem szerint a fu

most már nem jön létre. Az Atletikai Klub beláthatta, hogy a Tornaegyesületben a hangulat a fuzió ellen van. A Klub tagjait én olyan embereknek ismerem, akik ezek után nem fognak olyan kocsni után szaladni, amely nem akarja őket felvenni. A Tornaegyesület különben újabb közgyűlést fog tartani, de hogy mikor, azt még nem tudom. Ezen az ülésen el kell dölnie az ügynek.

— Ami a kormányhoz intézett vagy esetleg intézendő panaszt illeti, nem tartom valószínűnek, hogy a kormány feloszlassa vagy csak felfüggeszse is az egyesületet. Azt mondják: én nem jártam el az alapszabályok szerint. Én csak azt mondhatom, hogy úgy jártam el, amint azt etikai szempontból a legheylesebbnek tartottam. Különben az alapszabályok szerint is jogot csak az gyakorolhat, aki kötelezettségeket teljesít. A kormány legfeljebb arra utasíthatja az egyesületet, hogy újabb közgyűlést tartson. Ez pedig ugyis meglesz.

Gyilkossággal vádolt járásbíró.

Agyonszurt kéményseprő.

— Távirati tudósítás. —

Arad, április 7.

Mátészalka város lakosságát — mint onnét jelentik lapunknak, — titokzatos bűntény tartja izgatottságban. Egy kéményseprőt találtak meg má holtan egy ház udvarában. Valaki agyonszurta. A gyilkosság gyanúja Sovány Dezső mátészalkai albiró ellen irányult, aki a kéményseprővel előzetesen szóváltásba elegyedett. Az esetről Mátészalkáról a következőket jelentik nekünk:

Néhány nap előtt Sovány Dezső mátészalkai aljárásbíró több barátjával a vendéglőben mulatott. Éjfél tájban ittas állapotban hazafelé indult. Utközben az egyik ház ablakában világosságot látott és muzikaszót hallott. Belépett a házba, ahol a tűzoltózenekar próbát játszott. Az albirót szívélyesen fogadták és mulattatták. Nemsokára odavetődött egy kéményseprő, aki haragosa volt a járásbírónak, mert egyik pörében marasztaló ítéletet hozott. A kéményseprő kötekedni kezdett a járásbíróval és sértegette. A tűzoltók a garázda embert kidobták. Az albiró azután távozott. Reggel az udvaron vértócsában találták a kéményseprőt. Haldokolva szállították lakására, ahol azt vallotta, hogy Sovány Dezső albiró ölte meg. A kéményseprő belehalt sebeibe.

Sovány tagadja a terhére rótt esetet. Nyomban a kéményseprő vallomása után Szatmárra érkezett. Jelentkezett Rott Ferenc törvényszéki elnöknél, aki az esetről jegyzőkönyvet vett fel. A járásbíró szabadság bocsájtották. A titokzatos ügyben Morvay törvényszéki vizsgálóbíró, Vajay és Göbl törvényszéki orvosokkal Mátészalkára utazott, ahol a kéményseprő tetemét felboncolják. Sovány bíró közkedvelt ember Mátészalkán.

SIKKASZTÓ BANKIFJU.

Az elcserélt pénzes levél.

Eltűnt ezresek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

Az aradi rendőrség ma este egy huszonkét esztendő bankhivatalnokot tartóztatott le. A bűn útjára tévedt fiatalember beismerte, hogy a bank által reábizott tizenhatezerkilencszáz koronát, a helyett, hogy boritékba tette és elküldötte volna Ziperovszky Károly egyetemi tanár nejének, elikkasztotta és részint a maga adósságainak fizetésére, ékszer vásárlásokra fordította, de legnagyobb részt egy temesvári pénzintézetben helyezte el. Az Aradi Polgári Takarékpénztár kára megtérül tehát, de egy tipikus pálya a börtönben folytatódik.

A fővárosi rendőrség előtt megindult bűnügy néhány óra alatt tisztázva lett. Dáskál Péter banktisztviselő hétfőn délután a pénz helyett postai nyomtatványokat tett abba a boritékba, melyet az említett címre kellett küldenie. Ezt beismerte és a könnyelmű fiatalember, aki cinikus tagadással kísérelte meg az ellene felhalmozott adatokat erőtlenné tenni — a rendőrség foglya.

Az elbukott tisztviselő bűnös eseményeiről az alábbiakban tudósítunk:

Pénzeslevél — pénz nélkül.

Ziperovszky Károly műegyetemi tanár és a felesége tegnap délután a budapesti rendőrségen följelentést tettek, hogy pénzeslevelüket, amelyben tizenhatezer 400 korona volt, ismeretlen tettes kifosztotta és pénz helyett teljesen értéktelen papírszeletekkel lelték a boritékban.

A Ziperovszky-házaspárnak sok ezer korona betétje volt az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaságnál és a napokban kedvező alkalom kínálkozott az egyetemi tanárnak arra, hogy az Aradon lévő pénzét hasznosabban gyümölesztse. Értesítette a takarékpénztárt, hogy küldjenek el betétjéből 16400 koronát és a pénzintézet a pénzt tegnapelőtt pénzes levélben postára tette.

A pénzes-levelet tegnap délután kézbesítették Ziperovszky Károlynak Budán, az Oszlop-utca 9-ik számú házában lévő lakására, ahol, a műegyetemi tanár távollétében, Ziperovszkyné vette át a levelet. De ugyancsak kinosan lepődött meg, amikor a gondosan lepecsételt boritékban a várt tizenhatezerkétszáz korona helyett gondosan összeszelelt — postai nyomtatványokat talált.

Szerencsére, a pénzes-levéllhordó még a lakásban tartózkodott és szemtanúja volt annak, hogy ezres bankok helyett papírszeleteket tartalmazott a boriték, de a bankok különös átváltozásának ő sem tudta magyarázatát adni. Ziperovszkyné kétségbeesetten sietett a férjéhez, akivel aztán mindenekelőtt a főpostára ment és ott jelentést tett a nagy lopásról Alfay Zoltán postatanácsosnak. A főpostán nagy kavargást okozott az ezresek eltűnése és haladéktalanul széleskörű vizsgálatot indítottak.

Alfay tanácsos táviratilag utasította az

aradi postahivatal főnökét, hogy hallgassa ki azokat a postai alkalmazottakat, akik a pénzeslevél feladásakor szolgálatot teljesítettek, de különösen azt a tisztviselőt, aki a kifosztott levelet fölvette. Intézkedés történt arra vonatkozólag is, hogy a mozgóposta személyzete körében folytatódjék a nyomozás.

Ziperovszky Károly egyetemi tanár, bár teljesen megnyugtató kijelentéseket kapott a postán, mégis jónak vélte, hogy a rendőrségen büntető följelentést tegyen az ismeretlen tettes ellen, hogy panasa alapján hatósági jegyzőkönyvben is nyoma legyen annak a kárnak, amelyet a pénzeslevél kifosztásával szenvedett. Délután felesége társaságában megjelent a főkapitányságon, ahol Schobert Ferenc dr., főkapitányi titkár, középponti ügyeletés kapitány előtt elmondotta a történeteket.

Schobert Ferenc kapitány jegyzőkönyvbe foglalta a műegyetemi tanár panaszát és értesítette a főposta vezetését, hogy a rendőrség szintén kutasson az ezresek tolvaja után. Négy ügyes detektív kapott megbízást arra, hogy a posta igazgatóságának a támogatásával keressék a bűnöst.

Az aradi nyomozás.

A fővárosi rendőrség azonban nemcsak a maga területén kereste buzgósággal az ügyes tolvajt, aki a takarékpénzeslevelébe ezres és százas bankjegyek helyett — postai nyomtatványokat csomagolt, hanem értesítette az esetről az aradi rendőrséget is. Reggel kapta meg Green Nándor tb. főkapitány a fővárosi rendőrség távirati értesítését és azonnal megkezdte a nyomozást.

A pénzes levél kifosztásáról azonban mielőtt még a fővárosi rendőrség hivatalosan értesült volna Ziperovszky tanár feljelentéséből, már tudott az aradi polgári takarékpénztár. Kedden délután négy óra tájban a telefon központ hívta fel az intézetet, jelezve, hogy Budapest akar vele beszélni. Natland Bernát vezérigazgató lépett a telefonhoz, a kinek kérdésére Ziperovszky Károlyné jelentkezett Budapesten és elmondotta, hogy az Aradon feladott pénzes levelet megkapta ugyan, de abban a kért összeg, tizenhatezerkilencszázkettes korona helyett értéktelen nyomtatvány volt és arra kérte a vezérigazgatót, hogy kutassa ki a rejtélyes ügyet, állapítsa meg, vajjon tévedésből nem maradt-e a pénz Aradon, vagy pedig tényleg valami bűnös kéz manipulált a boritékon és fosztotta ki a tartalmát.

A vezérigazgató megdöbbenéssel értesült a történetekről. Tudta, hogy az intézetben a pénzszállítás a lehetőségig a legnagyobb óvatossággal és kellő ellenőrzés mellett történik. Két alkalmazott, egy tisztviselő és egy husz esztendő óta az intézet kötelékében álló szolgáló végzik a pénzes levelek boritékolását, pecsételését és címzését. Tudta azt is, hogy a pénzes levelet Kovács György intézeti szolgáló vitte a postára és Kovács kezén milliók forogtak az évtizedek során és soha egy fillérnyit el nem tulajdonított. Megbízhatósága minden kétségen felül áll.

Feljelentést nem tett az aradi rendőrségen, mert csak magán értesítésnek tekintette az in-

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

tézet ügyfelének, *Zipernovszkynak* panaszát, de azonnal vizsgálatot tartott a takarékpénztárban s felelősségre vonta mindazokat, akiknek kezén az elküldött összeg valami módon megfordult. Ebből meggyőződött, hogy emberileg kizárt dolog, hogy az intézetben valami hiba vagy bűn történhetett volna.

Hol történt a lopás?

A mai nap azonban oly sok és logikailag élesen megvilágító anyagot szolgáltatott *Greén* Nándor főkapitány kezeibe, hogy délután hat órakor már szenzációs fordulat állott be ugy a fővárosi, mint az aradi postán meg a pénzügyi-
zethoznál is érthető izgatottságot keltő bűnügyben.

A budapesti postaigazgatóság, amelynek kézbesítő hivatalában és több közegének kezén a pénzes levél megfordult, telefon útján értesítette a nagyváradi postaigazgatóságot az esetről. *Siket* Traján posta- és távirada igazgató elrendelte, hogy *Rákóczi* Mihály igazgatósági titkár és *Hollós* József postai biztos, a postamesteri hivatalok felülvizsgálója utazzanak azonnal Aradra és itt a rendőrség segítségével kezdjék meg a nyomozást, amelynek arra kellett főleg kiterjednie, vajjon az aradi posta hivatal szabályszerűen vette-e át és továbbította-e a pénzes levelet és vajjon a pecsétjei vagy borítéka nem mutatnak-e oly elváltozást, melyeket csak a postán eszközölhettek?

Délben érkeztek meg Nagyvárad felől az igazgatóság küldöttei, akik már a postán találtak *Greén* Nándor főkapitányt. Reggel óta folytatott nyomozása közben ugyanis *Greén* többször megfordult a takarékpénztárban és a postán is, mert egy rendkívül fontos körülményt kellett a büntett színhelyének megállapítása előtt tisztázni.

A budapesti rendőrség ugyanis megküldötte Aradra azt a pénzeslevél borítékot, amelyet kedden a budapesti pénzes levélhordó *Zipernovszkynak* kézbesített s amelyben papiros volt pénz helyett.

Ez a papiros volt az első áruhája a tett színhelyének. A fővárosi rendőrség ugyanis lázasan kutatott már Budapesten a tettes után. Kihallgatta még kedd éjszaka a mozgó postán utazott postásokat és ma a verseny-utcai központi szállítmány elosztó hivatal közegeit is vallatta. Pedig, ha csak jobban szemügyre vette volna az ominózus boríték bélést, akkor rögtön rá jöhetett volna, hogy a levél kifosztása mindenütt, csak Budapesten nem történhetett meg. Budapest csak átvette a mozgópostától a levelet és kiadta a kézbesítőnek. Más pedig az a papiros, ami az ezres bankókat helyettesítette, postai nyomtatvány volt, mely kézbesítő, illetve, — mint műszóval mondják — *leadó állomáson* nem lehet kéznél, mert nem szabad ilyet a kézbesítő állomásnak raktáron tartania. *Csak felvevő állomás rendelkezik ily fajta nyomtatvánnyal.* Ha tehát ez volt a borítékban akkor azt csak Aradon tehették oda.

A boríték bélése.

Már pedig a borítékot a következő feliratu nyomtatvány duzzasztotta és hitette el a kézbesítő postai kihordóval, hogy ő tényleg 16942 koronát visz *Zipernovszky* Károlynának, aki a hiánytalan és teljesen ép pecsétes levelet át is vette:

FELADÓ JEGYZÉK

CSOMAGOK ÉS AJÁNLOTT LEVELEK RÉSZÉRE.

Ez a nyomtatvány fajta egy félives perforált és vonalozott papiros, melyet a posta azért használ, hogy oly cégeknek ossza ki, akik naponta sok csomagot vagy ajánlott levelet kül-

denek el. Helyettesíti a postai feladó könyvet. Tíz-tizenöt iv van egybe fűzve s amikor egy oldal megtelik, kiszakítható a fűzetből. Mint-hogy a budapesti verseny-utcai postán csomagokat csak kiadnak, de fel nem vesznek, azért ott ilyen nyomtatványt az esetleges tolvaj nem találhatott.

De szerezhetett az aradi postán! Meg is indult ez irányban a vizsgálat. *Greén* megállapította, hogy az aradi posta használja a feladó jegyzék-fűzetet. Ha használja, akkor itt már elkövethette valaki a bűnös manipulációt, s most megkezdődött a sokszor említett pénzes levél vándor útjának nyomról-nyomra való ki-puhatólása.

A postán nem történt hiba.

Könnyű volt megállapítani, hogy hétfőn délután öt óra tájban jelent meg *Kovács* György takarékpénztári szolga a *Weitzer* János-utcai postahivatal pénzeslevél felvevői osztályán s ott átadta a tisztviselőnek a küldeményt, aki azt nyugtatta és átvételét elismerte. Megvizsgálta, hogy az öt pecsét rendben van-e, lemérte a levél súlyát és beiktatta a naplójába. Innen az indítóba került a levél, ahol a többi, a mozgópostára szánt küldeménnyel együtt egy amerikai zárral zárható zsákba került. Az amerikai zár két egymásba fogó korongjai közé egy vékony papírszelet kerül, a kulcs nyílását elfödve. Ezt leütik a napi bélyegzővel úgy, hogy aki ezt a zárt kulccsal felnyitja, az keresztülszakítja a papirost. Este nyolc órakor vitte ki a postakocsi a pénzes levelet tartalmazó zsákot. A kocsi két lakattal van elzárva. Egyiket egy postatiszt zárja el, a másikat a postaszolga, aki a kocsival a pályaudvarra megy. A pályaudvaron ismét egy postatiszt jelentkezik, aki a kocsit egyik lakatját ki-nyitja; míg a másikat a postaszolga kulcsa zárja fel. A postatiszt jelenlétében veszik ki a kocsiból a zsákot. Ez megvizsgálja az amerikai plombot. Ha a bélyegzett papiros lap ép akkor kulcs nem járt a zárban. Másképp pedig felnyitni nem lehet. A zsákot a mozgópostán dolgozó tiszt átvesszi. Ő is megvizsgálja a plombot, majd felnyitja a zárt, kiveszi a zsákból a pénzküldeményeket és a mozgóposta-kocsiban levő rezesekben helyezi el. *állomások* szerint.

Ez mind megtörtént hétfő este is és senki sem vett észre semmiféle szabálytalanságot a pénzes zsákon. Budapest átvette a levelet. Hibátlanul találta. Ha nem így történt volna, akkor Budapesten bizottságilag állapították volna meg a hiányt. Minthogy ez nem történt meg, tehát a levél hiánytalanul érkezett meg. De sértetlen állapotban kapta meg *Zipernovszky* Károlyné is, mert különben szólt volna a kézbesítő postai kihordónak. Csak a levél felbontása után vette észre a címzett, hogy a kettős zsákkal ellátott levélből hiányzik az a 16942 korona, melyet ő az aradi polgári takarékpénztárnál elhelyezett betétjének egy része gyanánt Budapestre küldetett.

Ámde a postai nyomtatványokat, a melyek csak a feladó hivatalból kerülhettek ki, mily módon csempésztek a borítékba?

Melyik postai alkalmazott volt olyan ügyes, hogy a pecsétet úgy emelte fel a borítékról, hogy azokon még egy hajszálnyit repedés sem támadt? Mert az tévedés, amit *Zipernovszky* tanár feljelentése révén a fővárosi lapok írnak a pecsétéről. Azok semmi változást nem szenvedtek.

Nem postás a tettes!

Meg lett állapítva még a délelőtti folyamán, hogy a postai nyomtatványok nem az aradi postán kerültek a borítékba. Az ivatek alapján ugyanis olvasható, hogy melyik cég

nyomdájában készültek és melyik esztendőben? *Készültek 1906-ban.* Akkor el is használták mindazokat az ivatek, melyek ebben az esztendőben készültek, tehát most, 1909-ben a postán egy szelet sem található belőlük.

Ez a megállapítás érthetően nagy örömet okozott az aradi postán, melynek alkalmazottjai már délben minden gyanun fölül állottak.

Az *Aradi Közlöny* munkatársa délután felkereste *Szél* Ernő főfelügyelő postafőnököt, hogy tőle megkérdezze, vajjon a vizsgálat milyen stádiumban van. A főfelügyelő lekötelező előzékenységgel számolt be mindarról, amit fentebb megírtunk.

— Én természetesen — mondta a postafőnök — minthogy a nagyváradi igazgatóság megbízottai itt vannak, a magam részéről nem folyok már be a vizsgálatba. De annyit megállapíthatok már most is, hogy a posta részéről abszolúte nem történt mulasztás. Kizárt dolog, hogy nálunk a lopás megtörténhetett volna. Többet jelenleg nem mondhatok, mert többet nem tudok. *Rákóczi* titkár és *Holló* vizsgálóbiztos *Greén* főkapitánnyal a takarékpénztárban nyomoznak. Ennek eredményét be kell várni.

A bankban keresik a bűnöst.

Ekkor már a takarékpénztárban többet tudtak, illetve gyanítottak. A délután folyamán megjelent *Greén* főkapitány *Rédl* detektívvel és kihallgatta azokat, akiknek bárminemű csekély, vagy nagyobb szerepük volt a pénzes levél elküldésében.

Natland Bernát igazgatótól megtudta, hogy *Zipernovszky* Károlyné azzal a kérelemmel fordult az intézethez, melynek már régóta ügyfele, hogy az ott elhelyezett betétjéből küldjön budapesti címére, *Oszlop*-utca 9. szám alá 16942 koronát. Az igazgató utasította *Wally* György pénztáros az összeg kifizetésére és a pénztáros *Taraba* Tivadarnak adott megbízást a kíséző levél megírására.

Hétfőn délután két órakor *Taraba* már a hivatalban volt és gépen írta a levelet, melyben az intézet értesíti *Zipernovszkyné*t, hogy kivánságához képest járt el és a pénzt elküldi. A levélírás közben jött be *Dászkál* Péter tisztviselő. Odament *Tarabához* és megkérdezte mit dolgozik?

— Kiséző levelet írok ahhoz a pénzküldeményhez, amelyet neked kell majd este *Zipernovszkyné* címére ekszpediálnod. Vedd át most mindjárt a címet is.

Dászkál volt ugyanis megbízva a pénzküldemények csomagolásával, expedálásával és e célra be volt osztva mellé *Kovács* György szolga, aki már huszonkét esztendő óta áll az intézet szolgálatában és a reabizott feladatokat mindig pedáns pontossággal hajtotta végre.

Az első nyom.

Greén főkapitány tehát *Dászkált* és *Kovácsot* hallgatta ki ezután az intézet igazgatósági szobájában. A tisztviselő nyugodtan ült ma délután is íróasztala mellé és noha az intézetben már tegnap óta, *Zipernovszkynak* telefon értesítése nyomán lázas izgatottsággal tárgyalták az ügyet, egy arcvonása változásával sem árulta el, mintha közölről érintené a pénz eltűnése.

Pedig ekkor már *Greén* főkapitány kezében egy súlyos bizonyíték volt. Még mielőtt kihallgatta volna a tisztviselőt és a szolgát, megállapította, hogy az intézetben van azokból a postai nyomtatványokból, melyekkel a pénzeslevél bélelve volt. Ebből azt lehetett következtetni, hogy ezeket vagy *Dászkál*, vagy *Kovács* György megszerezte és hétfő délután a pénz elküldése alkalmával a levélbe csempészve a bankjegyeket elsikkasztotta.

Az öreg szolgálta huszonkétéves, becsületos munkája folytán olyan erős hátvédet talált maga mellett, mint *Natland* Bernát vezérigazgató, aki egy pillanatig sem vetette reá a gyanunak még az árnyékát sem.

A főkapitány azért a már említett bizonyítékokon kívül még oly adatok birtokába akart jutni, melyek megerősítsék abbéli gyanuját, melyet a vizsgálat megindulásakor már kifejezésre juttatott: a tettes senki más nem lehet, mint *Dászkál Péter*, az Aradi Polgári Takarékpénztárnak négy esztendő óta tisztviselője.

Az intézetben eszközölt kihallgatások során megállapította, hogy *Dászkálnak* ezernégyszáz korona fizetése van. Multjára vonatkozólag megtudta azt, hogy egész az utóbbi ideig szolid, csendes ember volt, aki jó család sarja. Az utolsó napokban azonban költekezett. Ez a körülmény arra készítette a főkapitányt, hogy az egész detektív kart mozgósítsa s kipuhatlattassa, mennyit és hol, kinek a társaságában költekezett a huszonkét éves fiatal ember.

Az áruló ezer koronás.

Már ezek a beszerzett adatok ólomsúlyljal nehezdedtek a tisztviselőre, akit délután négy órakor kéretett maga elé a főkapitány. Hideg vérell végzte egész addig munkáját, míg Rédl detektív ki nem jött az igazgatósági szobából és be nem szölytötte a tisztviselői kar megdöbbenésére *Dászkált* a nyomozó hatóság elé. Egykedvűen fogadta akkor is a felszólítást és azt hitte, hogy olyan tökéletes fufanggal eszelte ki a sikkasztást, hogy bizonyítani ellene egyáltalában nem lehet.

Mikor a főkapitány megkérdezte tőle, vajon van-e tudomása arról, hogy az általa ekszediált levélből eltűnt a pénz, a tisztviselő nyugodtan azt felelte: *tudom — de az csak a postán történhetett.*

Azonban rövid időbe telt és *Dászkál* nem vádolta ilyen kategorikusan a postát olyan sünnel — amelyet ő követett el. A detektívek elentéséből tudta már a főkapitány, hogy *Dászkál* hétfő este *Kun József* és *Arigler Adolf* ékszerészeknél megfordult és nagyobb kszervásárlásokat eszközölt, illetve adósságokat fizetett. Tudta, hogy egy hordár által ezer koronás bankjegyet váltattott és a hordár előbb *Deutsch Testvéreknél* kísérelte meg a váltást, de ott nem kapott aprópénzt, majd *Goldschmiedt* Sándor banküzletében apróztatta fel a bankjegyet. Ismeretes volt előtte, hogy a hordár kedden három váltót fizetett ki *Dászkál* megbízásából három aradi pénztintézetnél és fel volt derítve az is, hogy egy pénztárosnővel volt viszonya az ifjunak, aki kedden szintén kapott tőle pénzt.

Mikor ezeket a bizonyítékokat elébe tartotta, még akkor sem jött zavarba.

— Volt pénzem, mert nagyobb kölcsönt vettem fel, mondotta a világ legridegebb angján.

— Kitől — kérdezte Greén.

— Az diszkréció, azt nem árulhatom el.

Dászkál „pénzforrása.”

Akkor áttérünk annak a forrásnak a kiutatására, — mondotta a főkapitány és arra észve fogta vallatóra, — mily módon ekszediálta a leveleket.

Négy pénzes levél elküldése volt hétfő este reá bizva. Egyik *Zipernovszkyné* címére, egyik *Szolnokra* volt küldendő, a másik kettő emesvárra szólott. Kovács György elmondotta, hogy a tisztviselővel együtt szokott a pénztárhoz menni s ott átveszik a pénzt. Így történt hétfőn is. A pénzzel visszamentek *Dászkál* íróasztalához, aki ott az utalványozás szerint elosztotta. Zehatezerkilencszáznegyvenkét koronát olva-

sott le és ezt az összeget beletette abba a levélbe, melyet *Taraba* még délután megirt. Átadta a szolgálának, aki a pénzt szintén megolvasta. Ezután átnyujtotta *Dászkál* a borítékot. A szolgál, mielőtt a pénzt a borítékba helyezte volna, újból megolvasta. Ezután a borítékba tette a bankjegyeket, leragasztotta a borítékot és az intézet pecsétnyomójával öt pecsétet ütött reája. Az intézet szokása szerint úgy *Dászkál*, mint ő a borítékot aláírták ama oldalán, amelyen a címzés van. Így tett még négy ízben, míg elkészült az expedició. Ez körülbelül fél ótkor történhetett.

Az elcsereilt boríték.

Háromnegyed ótkor távozott a bankból, lement bélyegét vásárolni és más egyéb megbízásnak tett eleget. Körülbelül fél óráig volt távol és mikor visszatért a bankba, jelentkezett *Dászkálnál*, hogy átvegye a postát.

— Ejnye Kovács, — szólott az, — nézze elfelejtette aláírni a *Zipernovszkynének* címzett levelet. Irja alá és menjen a postára.

— Nem irtam volna alá? — kérdezte gyanutlanul a szolgál, — pedig azt hittem, hogy megtettem. Aláírta és távozott a postára.

— A Budapestről leküldött borítékon csakugyan ott van Kovács kezeirása, hová tette a másik borítékot, — kérdezte Greén.

— Csak egyszer irt alá Kovács, — válaszolt *Dászkál*.

— Hát azzal a borítékkal mi történt, — szólott szigoruan a főkapitány, amelyet hétfőn délután már megecimzett? Van tanu, aki látta, mikor ön már délután három óra körül megecimmezte a fővárosba küldendő borítékot.

— Ugy lesz az, mondotta Kovács, hogy két boríték volt, mert mikor én velem aláíratva a tisztviselő ur, akkor én azonnal gyanusnak találtam a pecsétet. Nem olyanok voltak, mint amilyeneket én alkalmaztam.

— Ez sem birta azonban vallomásra *Dászkált*.

Megmotoztatta ekkor őt a főkapitány, de nem találtak nála csak néhány koronát. Greén utasítást adott Rédl detektívnek, hogy hívja el telefonon *Valenta* és *Rónai* detektíveket, mert előzetes letartóztatásba helyezi a bankhivatalnokot és átkisérteti a hivatalába.

Letartóztatják a sikkasztót.

Mig a detektívek megérkeztek, addig arra vonatkozólag vallatta őt, milyen pénzből költekezett s miért váltattott egy ezer koronást. *Dászkál* megmaradt amellett, hogy kölcsön-pénzből eszközölte a kiadásokat.

Időközben megjelentek a detektívek. Közre vették *Dászkált*, aki mosolyogva intett üzveletet kollégáinak és beszállították a rendőrségre, ahová már megvoltak idézve *Kriegler* és *Kun* ékszerészek, továbbá az a pénztárosnő, akivel *Dászkálnak* viszonya volt.

A városházára érve, folytatódott a kihallgatás. Mig a főkapitány *Dászkállal* volt elfoglalva, addig *Szczepkovszky* Teofil rendőrhadnagy a megérkezett ékszerészeket hallgatta ki.

Az ékszerészek vallomása.

Kriegler elmondotta, hogy *Dászkál* még mult év karácsonyán vásárolt nála egy gyémánt gyűrűt 140 koronáért és azt mondotta, hogy a menyasszonyának veszi. Nem készpénzzel, hanem váltóval fizetett. Február tizedikén vált esedékessé a váltó, a melyet azonban akkor nem váltott be a tisztviselő. Meghosszabbította és kedden délelőtt egy hordárral küldötte el az érte járó összeget. A váltó a Központi takarékbán volt, oda utasította *Kriegler* a hordárt.

Kun Józsefnél hétfő este jelent meg *Dász-*

kál és egy briliáns gyűrűt, egy rövid aranyláncot, ezüst dobány-szelencét, arany pecsétgyűrűt vásárolt hétszáz korona értékben és készpénzzel fizetett.

A vallatás.

Ezután a tettest *Greén* Nándor főkapitány szobájába vezették. Még mindig nyugodtnak látszott. *Greén* most már biztosan tudta, hogy ő a tettes, mert a beszerzett bizonyítékok után mást nem lehetett gyanusítani.

— Valljon be mindent, — mondta neki.

— Én nem vagyok bünös, — mondta.

— Hát honnét vette azt a sek pénzt; hof szerezte az ezrest, amit *Goldschmiedtnél* váltott és hol vette a pénzt, amiből az ékszerészeket meg a váltókat kifizette?

— Nem tagadom, nagyobb összegű pénzt vettem föl váltóra és ebből fizettem. De azt nem mondhatom meg, hogy kinél vettem föl a pénzt.

— Hiába való a tagadása, — mondta *Greén*. — Bevallotta a szolgál, hogy maga azt mondta neki, ha távirat jön Budapestről a bank címére, akkor azt ne az igazgatónak, hanem magának adja át. Tehát maga sejtette, hogy az elsikkasztott pénz miatt táviratot küldenek majd Budapestről.

— Én nem mondtam semmit. Ártatlanul gyanusítanak.

A szerető vallomása.

A főkapitány ekkor intett az egyik detektívnek:

— Vezessék be az *Annust*.

Dászkál erre elsápadt és idegesen kapkodott. Abban a pillanatban belépett egy alacsony, barna nő, akit a *Fehér Kereszt* kasszájából a fiatalság csak ezen a néven ismer: *Annuci*. A leányt tüntette ki ugyanis *Dászkál* barátságával. *Annus* néhány héttel ezelőtt jött Brassóból és mindjárt ismeretséget kötött *Dászkállal*, akinek mindig sok pénze volt. A rendőrség már a délután folyamán kihallgatta a leányt, aki terhelően vallott a fiatal emberre. Most *Greén* csak azért hívatta be, hogy a súlyos adatokat *Dászkál* előtt ismételje meg.

— Sok pénzt látott maga *Dászkálnál*? — kérdezte a főkapitány.

— Igen, — mondta a leány remegve. — Tegnapelőtt ezres bankót mutatott és azt mondta, hogy ajándékba kapta a bankban. Tegnap egy száz koronást küldött nekem egy hordárral; később pedig, hogy a kávéházba jött, ismét száz koronást váltott a főpincérünk-nél. Akkor láttam, hogy sok ezres volt a bugyellárisában.

— Na, mit szól ehhez? — kérdezte *Greén*.

A fiu nem szólt semmit, csak a leány felé pislogott. A főkapitány erre *Annust* eltávolította a teremből.

A beismerés.

Amikor a leány kiment, *Greén* megkérdezte:

— Most már csak beismeri a sikkasztást?

— Beismerem, — mondta megtörten. — Én sikkasztottam el a pénzt. Elköltöttem belőle 1400 koronát, a többit pedig egy temesvári pénztintézetnek küldtem postán.

— Melyiknek küldte?

— A Délmagyarországi Banknak.

A fiu azután elmondta, hogyan készítette elő a bűntényt, hogyan eszerélte ki a pénzeslevelet az értéktelen levéllel. Mindent bevallott úgy, ahogyan a főntebb leirt bizonyítékokból a cselekménye kiderült.

A főkapitány holnap értesíti a fiu apját, aki *Mikalakán* román pap.

A bankifju.

Dáskál Péter típusa volt a modern bankifjoknak. Néhány esztendővel ezelőtt protekció révén bejutott a pénzintézethez és nemsokára megmutatta, hogy pompásan bele tud illeszkedni a nagyvárosi léha életbe. Kezdő kis fizetéséből elegánsan ruházkodott, előkelő módon élt s aki nem ismerte, azt hihette, hogy ő a legnagyobb fizetésű tisztviselője a pénzintézetnek.

A kávéházak és vendéglők állandó tanyái voltak az elegáns, fekete hajú, kis bajszú bankifjunak. Nyáron az orfeumok szépségeit, télen pedig a kasszák tündereit karolta föl a jó megjelenésű fiatalember. Sokaknak föltűnt, hogy honnét költekezik olyan nagyuri módon a bankfiu.

— Az apja támogatja. Vannak az apjának ingatlanai, — mondták az optimisták.

— Adósságokat csinál — vélték a pesszimisták — de majd csak megjön az esze, ha idősebb lesz.

Abból, hogy adósságokat halmoz, ő se csinált titkot. Vagy három váltója volt az aradi pénzintézetekben, de magánosoknál is. Így aztán még a saját kartársai se csodálkoztak azon, hogy nőkre sok pénzt költött és a színházban állandóan a legelső sorban ült.

— Majd rendezzi az adósságait — gondolták — ha nagyobb lesz a fizetése.

És a bankifju így vigan élte napjait. Nyugodt volt mindég, mint egy angol lord és senki se fedezte volna föl benne az ügyetlenül hirtelenkedő tolvajt. Csak tegnap délután vált kissé idegessé a hideg és előkelő fiu. Tegnap délután ugyanis, amikor Natland Bernát, a Polgári Takarékpénztár igazgatója telefonon értesítést kapott Ziperovszkynétől, hogy a pénz hiányzik a levélből, azonnal kerestette Dáskált. Tudniillik mindég Dáskál expedálta a pénzes leveleket, így hát első sorban tőle tudakolta a direktor, hogyan történt a pénz elküldése. A bankifju épen a Központi kávéházban karambolászott, amikor a szolga megjelent:

— Az igazgató ur kéreti, — mondta a szolga.

— Mindjárt megyek, — felelte Dáskál — csak ezt a partit kijátszom.

A szolga visszament, de pár pillanat múlva lihegve futott a kávéházba:

— Az igazgató ur azt mondta, azonnal jön egy fontos ügyben.

A hideg bankfiu elsápadt és megtántorodott; a dákó kiesett a kezéből. De a következő pillanatban ismét nyugodt volt.

— Azonnal megyek, — mondta.

Fölment az igazgatóhoz és olyan higgadtan magyarázta el neki, miképpen csomagolta be a pénzt, hogy senkise mert volna kételkedni a szavaiban. Azután már állandóan nyugodt maradt egészen addig, amíg a detektívek el nem kísérték a könnyelmű és szánalomra méltó fiuk otthonába: a fogházba.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A gyermekrontó apa bűnügye. A napokban megirtuk, hogy Stósz Bálintot, aki két leányát megbecstelenítette, az aradi törvényszék hat évi fegyházbüntetésre ítélte. Az elítélt akkor felebbezett. Ma a fogházban jelentkezett Stósz és kérte magát a főtárgyalási elnök elé vezetett, ahol visszavonta felebbezését.

A NŐK SZAVAZATI JOGA.

Nincsen hét, amelyen ez a kérdés aktuális ne lenne. A soufragette-ek hazájában, Londonban e hónapban tartják a nők választójogi világ-kongresszusát, amelyen bizonyára súlyos érvek fognak elhangzani a szavazatjog felett. Bizonyára nincs benne különös, ha ahhoz most én, talán öreges szempontból, de mindenesetre egy modern világrészben szerzett életfölgózással hozzászóllok.

A női választójog legismertebb előharcosa, Mrs. Chapman-Catt, az északamerikai Egyesült-Államok egy milliomosnője, aki ez ügy apostolaként járja be a civilizált világot. európai útjában Aradon is tartott szónoklatot a nők szavazatjogáról. Sajnos, a nőapostol nem követte a kereszténység apostolainak példáját, akik a világ minden irányában terjesztették Krisztus igéjét. Ezek szabad ég alatt, korláthoz nem kötött helyen beszéltek, a hallgatók ezrei ingyen hallgathatták, nem pedig zárt teremben, magas belépő díjak mellett; mert a nép, a melyet ők tanítani akartak, nem áll csupa jómódu, a belépő díjat leszurni képes egyénekből, hanem olyanokból, akik belépő díjat nem fizethetnek, de a kik nélkül a „nép“ szót alig lehet használni.

Hanem térjünk a lényegre. Magam is a teljes nőemancipáció híve vagyok. A nő értékét én nemcsak elméletben ismerem el. Schiller sorai szerint: „Ehret die Frauen, — Die flechten und weben, — Himmlische Rosen, — In's irdische Leben“, — hanem gyakorlati értelemben is. Az Egyesült Államokban töltött, több esztendei tartózkodásom alatt módomban volt tapasztalni, hogy ott milyen nagy mértékben becsülik, tisztelik és védik a nőket. Ennek jele volt a legujabb időkben is az, hogy Carusot, a híres olasz operaénekest, a kit a newyorki Metropolitan Opera Hous hosszabb idei vendégszereplésre szerződtetett, a színházi föllépésben megakadályozták, mivel a newyorki parkok egyikében egy magánosan sétáló nőt illetlenül érinteni merészkedett.

Híve vagyok nemcsak a nők szavazatjogának, de azok aktív és passzív választójogának is; úgy, hogy az asszonyok, akiket megválasztanak, a községi képviselőben és a magyar törvényhozásban ne csak helyet, hanem tanácskozó és a szavazással döntő jogot élvezzenek; nem olyatén módon, mint az 1848. márciusi időket megelőzően, amikor a magyar szabad királyi városok összes képviselőinek ugyan volt helyük az országgyűlésen, de mindössze két szavazatot adhattak le.

Egy kivételt mégis tennék: és ez a férjes nőket illeti. Hajadon, önálló leányok és ugyanilyen helyzetben levő özvegyek és elvált asszonyok, akiknek a cselekvő és szenvedő választójoghoz a férfakkal egyenlő kvalifikációjuk van, élvezzék korlátlanul a férfakkal egyformán a szavazatjogot. De nem így a férjes asszonyok. Ezek is gyakorolhatják a választójogot, ha férjeikkel a jelölt megválasztásában megegyezésre jutnak. A férjjel való ezen megállapodás gyakorlata egyben a házaseset bensőségére is nagy előnnyel járna, mert ez által a ma oly nagyszámu válóperek is valószínűleg kevesbednének.

Mert ha a férj X. s a nő Y. mellett szavazna, a családi élet békéje örökre meg volna zavarva s az állandó perpatvar sorsa megpecsételve. A háboru nemcsak a férj és a feleség között folya, hanem elharapódz-

nék az egész családban, amely ellenséges táborokra oszlanék. Hiszen már a kis gyerekekben meg van a hajlandóság, hogy a játékban két részre szakadjanak: az egyik párt: a törökök vadul rohannak a másikra, az oroszokra s egymást sokszor véresre püfölik.

Semmi se állandóbb a világon, mint a civakodás és az ellentét; semmi, amit tüzzel-vassal makacsabban védenének, mint a választási és politikai meggyőződés. A harmincéves háboru, s az előttünk lefolyó, gyakran véres epizódokkal járó országgyűlési és egyéb választások eléggé illusztrálják ezt. Minden józanság véget ér itt; csak az indulatok uralkodnak, s az emberből földühödt állat lesz. És ha a választásokon a nők is részt vesznek, ők se lesznek kevésbé indulatosak, mint a férfiak. Hogy megint Schillert idézzem:

Da werden Weiber zu Hyänen
Und treiben mit Entsetzen Scherz
Noch zuckend, mit des Panters Tränen
Zerreissen sie des Feindes Herz.

Ez a korlátozás, amelyhez a nők szavazatjogát kötnék, nem lenne jogfosztás, mellőzés, hanem egy természetes dolog. Hiszen a természet is másféleképpen teremtette a férfit, mint a nőt. Az egyiket izmosná, a kemény és veszedelmes munkákra; katonáknak, bánya- és más munkásoknak, a nőket pedig könnyebb munkára, s az emberiség fejlődésének nemes hivatására.

Hirschl Zsigmond.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Castortók: Francillon, szimü. Márkus Emma felléptével. (A bérlet).
Péntek: Szünet.
Szombat: Szünet.

* **Monna-Vanna.** Legparádésabb szerepében lépett fel ma este **Márkus Emma**. Maeterlinck Monna-Vannájában csodálta a közönség a művészi színjátszásnak tökéletességét. Márkus Emma nagy művészetében élvezti a közönség igazán ennek a gyönyörűen megkonstruált szerepnek minden szépségét. A nőiség, a szüzi szemérem valóságos glorifikációja Márkus alakítása és a szerelem kevesek ajkán szólal meg eszményibben, mint ennek a nagy művésznőnek páratlan előadásában. A közönség alig tudott betelni a nagy művésznő fenomenális játékával és olyan ünneplésben részesítette, amelyen csak a legnagyobbaknak jár ki. Prinzi-vallét **Kesztler** adta nagyszerűen. Alakítása mindenben méltó volt az illusztris partnerhez. Az ovációkból **Kesztlernek** is kijutott. **Mártonfinak** is sikerült estéje volt. A színházat zsu-folásig megtöltte közönség minden tekintetben művészi est emlékével távozott a színházból. **H. G.**

* **A Képzőművészeti Társulat** husvéti kiállítását sokan tekintették meg az utóbbi napokban. Budapestről **Zammerer** Ernő dr. miniszteri tanácsos, az Országos Képtár igazgatója, levélben megkérte **Petrovics** Arzén műszaki tanácsost, hogy értesítse őt arról, vajjon vannak-e a kiállításon muzeális és az Országos Képtár számára megszerezhető műtárgyak, mert abban az esetben, ha ilyenek vannak, lépéseket fog tenni azok megszerzése iránt.

* **Márkus Emma** bucsufellépése. Holnap lép fel utoljára az aradi színház vendégművésznője, **Márkus Emma** asszony. A művésznő bucsufellépése a **Francillon** című francia szimüben lesz, amelynek címszerepe egyik legkiválóbb alakítása. A többi szerepet **H. Harmath** Józsa, **Kesztler**, **Hunyady**, **Delli**, **Ditrói** és **Mártonfi** játsszák.

* **Husvét előadások.** Pénteken és szombaton nem lesz előadás a színházban. A husvét ünnepek alatt pedig négy előadást tartanak. Husvét vasárnapján délután mérsékelt helyárok mellett a nagyszerű Erdészleány című operettet játszik. Este B. bérletszünetben Komlóssy Emma felléptével a Vereshaju című népszínmű kerül színre. Husvét hétfőjén mérsékelt helyárok mellett Herzeg Ferenc nagyszerű színműve, a Kivándorló van műsoron. Este premiér lesz. Ekkor mutatja be a társulat a Tancos huszárok című operettújdonást, amely a budapesti Király-színháznak kasszadarabja. A bemutató előadásnak legnagyobb érdekessége, hogy a főszerepet Komlóssy Emma, a színház népszerű vendégprimadonnája játsza.

* **Az Uránia új műsora.** Csütörtökön új műsort mutat be az Uránia színház, mely ismét telve van meglepetés számba menő újdonásokkal. Csupa könnyed, mulattató számokból van összeválogatva ez a műsor, mely mindenben alkalmas ünnepi szórakozásra. Tíz különbnél külön kép, mindegyik ötletes szüzsével, olyan látványosságot nyújt, mely egykép tanít és szórakoztat. Négy bohózat, három dráma és ugyanannyi természet után készült látványosság gyönyörködtetik a nézőt. Még a gyermekek szórakoztatásáról is gondoskodott ennél a műsornál az Uránia színház. A bostoni állatsereglet igazi gyönyörűségére szolgál a kicsinyeknek és sokat fognak mulatni a gyermekek a majomember című pompás bohózaton. Nagypénteken nem tart előadást az Uránia színház. Szombaton délután azonban ismét hat órákor kezdődnek az előadások.

HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 8-án az időjárás: változás nem várható.

— **Uralkodók találkozása.** Berlinből táviratozzák: A Tageblatt értesülése szerint bizonyos, hogy Vilmos német császár és Viktor Emánuel olasz király legközelebb találkozni fognak. A találkozás helye még nincsen megállapítva.

— **A király öcscsének betegsége.** Salzburgból táviratozzák: Kerzl dr. orvos, a király kezelőorvosa ma megvizsgálta a beteg Lajos Viktor kir. herceget, a király testvéröcscsét. Kerzl dr. véleménye szerint a kir. herceg betegsége hosszadalmas és fájdalmas ugyan, de aggodalomra nem ad okot. A király orvosa már vissza is utazott Bécsbe.

— **A cárné súlyos beteg.** Pétervárról táviratozzák: A cárné betegsége ismét rosszabbodott. Nagyon ideges. A cárné, még csak 37 éves, de az utóbbi hónapok alatt teljesen megöregedett és lesóványodott. Nagy idegességében nem ritkán hangos zokogásba tör ki. Orvosai küzdenek az idegessége és buskomorsága ellen és azt tanácsolták neki, hogy két hónapot töltsön tengeren. A cárné ennélfogva legközelebb a Földközi tengerpartra utazik. Utazása egészen privát jellegű lesz.

— **Sonnenthal a ravatalon.** Bécsből táviratozzák, hogy Sonenthal Adolf, a bécsi Burgszínház elhunyt nagy művészenek ravatalára többek között Carmen Sylva, a román királyné és Ferdinánd bolgár király is küldöttek koszorút.

— **Kegyelmet ad a cár.** Pétervárról táviratozzák: A cár husvétra a közigazgatási uton elítélteknek kegyelmet ad. Kijelentette még azt is, hogy a rendőrségnek liberális szellemben való újjászervezését is elrendeli.

— **Elhunyt tanár.** Bécsből táviratozzák: Dickhof neves műtörténész, bécsi egyetemi tanár itt ma meghalt.

— **A vízmű első évi mérlege.** Szathmáry Károly, a vízművek gondnoka ma terjesztette be Arad város tiszti ügyészi hivatalához a művek első tizenhárom hónapi forgalmáról, bevételéről és kiadásairól készített mérleg számláját. Reicher Károly tiszti főügyész azzal a jelentéssel tette át a mérleget a tanácshoz, hogy harminc napon belül vizsgálta felül szakközegeivel és esetleges megjegyzéseit terjessze a törvényszék elé. A mérleg szerint a vízmű a jelzett idő alatt 106833 korona tiszta jövedelmet hajtott. 1907. december 1-től 1908. december 31-ig az összes bevétel 185945 korona volt és ezzel szemben 79112 koronába került az üzemen tartása és egyéb kiadásaival együtt. A bevételek legnagyobb tétele a vízfogyasztás, amelynek fejében 161256 korona folyt be a művek pénztárába. Vízmérő órákért 1247 koronát, bevezetési munkákért 1244 koronát vett be a vízvezeték. A kiadások rovátán a tiszti fizetések 8017, az üzemköltségek 44592 koronával szerepelnek. Mint látható, a vízvezeték majdnem 120 százalék nyereséget hajtó vállalat. A város jövedelme természetesen nem lesz ekkora, mert a megváltási tőke kamat vesztesége a haszonból leirandó, minthogy a regále kötvények eladásával a törvényhatóság elesett azok jövedelmétől is. De még mindig oly tekintélyes nyereséggel zárul mai keretű üzemköltségek mellett az üzlet, hogy feltétlenül megvalósítandó a miniszter kívánsága és a vízmű egészségügyi intézménynek deklarálható, melynek víze a legminimálisabb áron szolgálja a város közegészségét és minél szélesebb rétegek vonandók bele a használatába.

— **Egy volt képviselő öngyilkossága.** Boroszlóból táviratozzák: Fest Lajos volt országgyűlési képviselő; itt ma öngyilkosságot követett el. Fest 12 nappal ezelőtt utazott Boroszlóba Eperjesen át Budapestről. Elutazása előtt fiánál volt, aki miniszteri tanácsos, innen Blau Mátyás pénzügyminiszterhez ment, akivel sokáig tárgyalt. Leveleket írt az ügynöknél és szomorúan mondotta neki, hogy ő — Fest — elveszett ember ugyan, de a becsülete megmaradt. Azután eltávozott, a nélkül, hogy bővebben beszélt volna. Az öngyilkos Fest több arisztokrata család jogtanácsosa volt és tulajdonosa volt több rendjel között, a máltai lovagrendnek is.

— **Megtámadott miniszteri tanácsos.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ma éjszaka Bosnyák Zoltán belügyminiszteri osztálytanácsos hazafelé igyekezett, amikor az Erzsébet-köruton egy ember állott elé és pénzt kért. A miniszteri tanácsos megsajnálta a rongyos embert s egy koronát adott neki. Ez azonban követelősen lépett fel és megakarta támadni. Erre Bosnyák Zoltán revolvert rántott, amitől az utonálló futásnak eredt, de Bosnyák elfogta és átadta a rendőrnek. Bevitték a hetedik kerületi kapitányságra, ahol megállapították, hogy Bernstein Henrik 35 éves munkátalan ember. Letartóztatták.

— **Öngyilkos építész.** Bécsből táviratozzák: Marmosek Oszkár neves bécsi építész, ma édesatyja sirján agyonlőtte magát. Azonnal meghalt. Tettét valószínűleg pillanatnyi elme-zavarban követte el. Az öngyilkost Magyarországon is jól ismerték, ő készítette a szűz Mária szobrot is.

— **Adományok a vesztőhely megváltására.** Barabás Béla dr., az aradi tizenhárom bizottság elnökének kezeihez f. é. március 18-ától kezdve, március 31-ig a következő adományok folytak be: Csuzs baranyamegyei község március 15-iki ünnepélyéről Csányi Sándor orsz. képviselő beküld 43 korona 50 fillért, Magyarcsanádi március 15-iki ünnepély gyűjtéseként Politzer Sándor beküld 16 korona 88 fillért, Csákovai polgári kör március 15-iki ünnepély gyűjtését Weber István áll. isk. igazgató beküldi, 48 koronát, Timon Ákos egyetemi tanár Budapest 20 koronát, Ragó Fauszt Bessenyőtelek 2 koronát, Murányi János Pécel 5 koronát, Nagykőrösi izr. szentegylet 10 koronát, Weber István áll. isk. igazgató Csákováról utólagosan beküld 2 koronát, Árvay István 1848—49-iki honvédtüzér tüzemester gyűjtése Adenyban 123 korona, „Magyarország” kiadóhivatala a hozzá érkezett összegeket beküldi 271 korona 20 fillért, Szabó István orsz. képviselő (zámolyi) Győr 20 koronát, Posgay Miklós beküldi Olaszliszkról Sztiazsik Andorné urnő teasteélyének gyűjtését 7 koronát, „Fogadó” szerkesztősége beküld az „újvidéki pincérkar” tánemulatságának eredményeként 142 koronát, Tóth Ilona nagykárolyi gazdasági iskola tanítónőjének gyűjtése 51 korona 40 fillért, „Magyarország” kiadóhivatala beküld 129 korona 60 fillért, Fényes Lajos Ferenc amerikai (Connellsville) r. kath. plébános ajánlott levélben küld 30 koronát, A dettai polgári kaszinó március 15-iki ünnepélyének gyűjtéseként Fischer Ágoston dr. beküld 100 korona 32 fillért, Garai Károly aradi iparos adománya 10 korona, Ormódy Vilmos főrendiházi tag ajánlott levélben küld 50 koronát, „Magyarország” kiadóhivatalának 4-ik küldeménye 234 korona 30 fillér, Az aradi kereskedelmi akadémia ifjúsága által március 15-iki koszorújának megváltására eszközölt gyűjtés Kepes Márton tanár utján 45 korona 50 fillér. Összesen 1361 korona 76 fillér. Az előző két kimutatás összege 2206 korona. Főösszeg 3567 korona 76 fillér. Ezen összegek az „Aradmegyei Takarékpénztár” 20291. és az „Aradi Ipar és Népbank” 13400. sz. betéti könyvecskéiben vannak tételenként elhelyezve.

— **A gyermek.** Budapesti tudósítónk jelenti: Szluha Pál budapesti huszárszázados, — akinek felesége egy orvos műtétje folytán oly tragikus körülmények közt halt meg. — feljelentést tett a budapesti törvényszéknél anyósa, béli Balogh Gyuláné ellen a miatt, hogy gyermekeit az ő beleegyezése nélkül magához vette és külföldre távozott velük. Balogh Gyuláné ma megjelent a budapesti törvényszék vizsgálóbírája előtt, ahol előadta, hogy nem hajlandó a gyermekeket visszaadni az apának, mert leánya az ő gondozására bízta őket és esküt tett Szluhánénak, hogy hiven fogja kívánságát teljesíteni. A vizsgálóbíró jegyzőkönyvbe vette a vallomást és elbocsájtotta Balognét.

— **Halálozás.** Súlyos csapás érte Teffert Ferenc világosi római katolikus plébánost. Édes atyja, Teffert Gáspár nyugalmazott postamester hosszú szenvedés után Világoson tegnap este 6 órákor meghalt. Temetése holnap délután 4 órákor lesz. Az elhunytat még neje, valamint Teffert Károly eleki gyógyszerész, Teffert Lajos és nővére gyászolják.

— **A sajtószabadság védelme.** Budapesti tudósítónk jelenti: Az Otthon írók és hírlapírók körének választmánya ma délután ülést tartott. A Szanin című regény elkobzásával kapcsolatban a választmány hozzájárult Szilágyi Sándornak ahhoz az indítványához, amely a sajtószabadságra való éber őrködést hatáskörükhöz képest a kör minden egyes tagjának fokozott figyelmébe ajánlja.

— **A szultán titkára.** *Konstantinápolyból* táviratozzák: Izzet bég, a szultán volt titkára, aki hónapok előtt megszökött, ma ide visszatért.

— **Veszedelemes leánykereskedők.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a fővárosi rendőrségnek már régóta sok dolgot ad *Jakobovits Sándor* 19 éves kereskedősegéd és *Szilágyi Hugó* 26 éves zongoramester. Veszedelemes leánykereskedők, akik főleg cselédleányokat keritettek hálójukba és azokkal kereskedtek vidéki nyilvános házakban. *Jakobovits* legutóbb két cselédleánnyal ismerkedett meg, akikkel együtt lakott a Kisfuvaros-utcában. A leányokat elvitte *Szilágyi*hoz, aki a Szövetség-utca és Dohány-utca sarkán levő Lyon-kávéházban szokta hasonló ügyleteit lebonyolítani. *Szilágyi* kecségető ígéreteket tett a leányoknak, azt mondotta, hogy ezeket fognak keresni, majd az egyiknek udvarolgotatott s megígérte neki, hogyha kis tőkét gyűjt össze, feleségül veszi és Budapesten üzletet nyitnak. A leányok végül is hallgattak a csábítóra, aki *Komáromba* vitte őket. Itt a két leányért mindössze tíz koronát kaptak s ebből 6-ot *Szilágyi* magának tartott meg. A rendőrség megtudta a dolgot, *Jakobovits* Sándort tegnap letartóztatta, *Szilágyi* Hugó azonban megszökött. A rendőrség nyomozza.

— **Rejtélyes halál.** Pankotán ma, — mint onnét jelentik nekünk, — rejtélyes haláleset történt. Özv. *Vig Mártonné* szülésznő lakásán meghalt *Nyikora Pálné* ágrisi földmives felesége. *Nyikora Pálné* Ágrisról férjével ma bement Pankotára, ahol a piacon volt többféle dolguk. Az asszony egyszerre azzal az ürüggyel, hogy egy kis dolga van, eltávozott. *Vig Mártonné* szülésznőhöz ment, ahol valószínűleg szülésznői beavatkozás következtében erős vérzése támadt, aminek következtében meghalt. A gyanus esetről telefon jelentést tettek az aradi ügyészséghez, amely elrendelte a halott boncolását. Csak ennek eredménye után fogják megállapítani, hogy bűncselekmény történt-e? *Vig Mártonné* szülésznő ellen magzatelhajtás büntette miatt már többször volt eljárás folyamatban.

— **Halálos automobil szerencsétlenség.** Milánóból táviratozzák, hogy *Padua* és *Verona* között *Bernini* gróf automobila nekiment egy fának, a gróf kiesett a kocsiból és oly veszedelmes sérüléseket szenvedett, hogy azonnal meghalt.

— **Fényképkiallítás.** *Kossak* udvari fényképész műtermének legújabb kirakata a korzón a *Neumann-féle* ruhakereskedésnél a legsikerültebb és igazán szép tiszta fotografiákban gyönyörködteti a szemlélőt. *Komárom*, az aradi műterem vezetője minden áldozatra kész, hogy *Arad* város közönségének izlését teljes mértékben kielégítse. A husvétii ünnepek alkalmával, kiváló ujitásokkal áll *Kossak* cs. és kir. udvari műterme a közönség rendelkezésére.

— **A titokzatos tolonc.** Budapesti tudósítónk telefonálja, hogy a fővárosi toloncháznak már hosszabb idő óta egy *Alexander Iván* nevű titokzatos foglya van, akinek illetőségét a rendőrségnek a legszorgosabb kutatás dacára sem sikerült megállapítani. A rendőrség azt hiszi, hogy *Alexander* lelkét nagy bűn nyomja és ezért nem bocsátja szabadon.

— **Hamis bizonyítvány.** Annak idején nagy port vert fel a vasutasok bizonyítvány hamisítási ügye. Ugyilátszik azonban, hogy egyesek még mindig merészkednek ilyen hamisított bizonyítvány alapján állásért pályázni. Az aradi üzletvezetőséghez *Drinák Ferenc* marosvásárhelyi lakos pályázott legutóbb altiszti állásért. A pályázat-hoz becsatolta a négy középiskola elvégzéséről szóló bizonyítványt. Az üzletvezetőség gyanusnak találta a bizonyítványt, utána járt a dolognak és kiderült, hogy a gyanu alapos volt. Feljelentést tett az aradi bírósághoz, mely a bizonyítvány hamisítás ügyében megindította az eljárást.

— **Szomszédok az új fűrészgyár ellen.** Ma délután tartotta meg a bizottság az *aradi fűrészgyár részvénytársaság* telepén az engedélyezési tárgyalást, melyet *Sarlot Domokos* főkapitány vezetett. A telep szomszédságában lakók tiltakoztak a fűrész építése ellen. A bizottság azonban kellő közegészségi és tűzrendészeti feltétel betartása mellett a gyár felállításának engedélyezését hozza javaslatba a törvényhatóságnak.

— **Halál a bánásmód miatt.** Budapesti tudósítónk telefonálja, hogy az *Üllői-uti* kaszárnyában *Varga Géza* szakaszvezető öngyilkossága miatt szigorú vizsgálat van folyamatban. *Varga Géza*, aki néhány nappal ezelőtt lett öngyilkos, panaszos levelet írt *József főherceg*hez, hogy *Udvardi* huszárörrmester durva bánásmódja miatt lett öngyilkos. A vizsgálatot ebben az irányban folytatják.

— **Kert az aradi fogház udvarában.** Az aradi fogház udvarán, ott, ahol a rabok szokták végezni napi sétáikat, az ügyészség csinos kertet létesített. A kertet most rendezik be és több kertész rab dolgozik rajta, hogy minél szebb legyen.

— **Üzletnagyobbitás miatt,** mélyen leszállított árban lesznek eladva finom női bőr- és selyem táskák s mindennemű más bőr- és gumilabdák, futballok, füleslabdák, tenniszverők, diabolok, mindennemű kefe árúk, fésűk, elegáns hajgarnitúrák, pipere árúk, valamint valódi francia és angol illatszerek, elegáns sétatöbörök legnagyobb választékban *Hegedűs Gyula* kereskedésében, *Aradon*, *Andrássy-tér 15.*

— **Hölgyek mosakodás után,** urak borotválkozás után arcőrük üdéntartása miatt használják *Kárpáti János* aradi gyógyszerész *Benzoe tejcrémét.* Ara 1 korona. 898

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére, — házilag — 1 üveg likör aroma *Vojtek és Weisz*nál. 171

MULATSÁGOK.

(=) **Műsoros táncestély a Városligetben.** Az a nagyszabású tavaszi mulatság, amelyet husvét első napján rendez az aradi könyvnyomdászok „*Gutenberg*”-dalköre, igen nagy érdeklődésre tarthat számot: Az agilis rendezőség mindent elkövet arra nézve, hogy az estélyen megjelenő közönségnek minél nagyobb élvezetben legyen része. A műsor, amelynek minden száma vonzó, a következő: 1. Nyitány, játssa a zenekar. 2. a) *Jelige, Zoltay M.*-től; b) *Dalavátás, Weinzirtl*-től. Eneklia *Dalkör*. 3. *Kuplék.* Előadja *Váradi Alfréd*. 4. „A monolog.” Előmondja *Oneszkú Ilonka* k. a. 5. „*Esik eső.*” Fráter L.-től. Eneklia *Dalkör*. 6. *Népdalok.* (Bariton solo.) Eneklia *Illés Ferenc*. 7. „*Belépődal*” a „*Ripp van Winkle*” operettből. Eneklia *Ruttkay Agoston*. 8. „*Az orr.*” (Monolog.) Előadja *Reismann Samu*. 9. „*A mi dalunk.*” (A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Szakegylete által kiírt pályamű.) *Lányi Ernő*-től. Eneklia *Dalkör*. 10. „*Egyveleg.*” Előadja

zongorán *Szalai Aranka* urhölgy. 11. „*Az angol kisasszony.*” Bohózat 1 felv. Irta: *Morvay Z.* — A zongorakiséretet *Szalai Aranka* urhölgy látja el. — A dalkör énekszámait *Zinner Viktor* karnagy vezényli. — Helyárak (személyjegy): főtartott hely 2 kor., többi sor előreváltva 1 kor., este a pénztárnál 1:20 kor. Jegyek előreválthatók az összes aradi nyomdáknak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Mért nincs megelégedve az újsággal? (Többeknek.) A körkérdésre, a melyet erről vasárnapi számunkban meghirdettünk, eddig is több levél jött. A további válaszok április 9-éig küldhetők. A legérdekesebb válaszokat, a mint megirtuk, husvétii számunkban fogjuk közzétenni.

K. B. Sajnálattal nem közölhetjük.

N-y. Legközelebb sorra kerül.

G. Husvétii számunkban megtalálja.

Angol-kór.

Ama kiváló és koncentrált táplálék, amely a *SCOTT-féle Emulsio*-ban foglaltatik, táplálja a csontokat s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő hus egészséges és szilárd lesz.

Az általános egészség a

SCOTT-féle Emulsio

hatása alatt rohamosan javul és az angolkóros gyermekek epoly rózsás és viruló arcszínt kapnak, mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlják a

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

SCOTT-féle Emulsio

használatát. C-1

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

„Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.”
Kapható minden gyógyszertárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, április 7.

Amerika 1/2-el magasabb. Elkel: 10 ezer méter-mázsza 10 fillérrel magasabb áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Deli záriat	2 órai záriat
Buza áprilisra ...	13.03—13.04	14.06—14.07
Tengeri májusra ...	7.50—7.51	7.49—7.50
Rozs áprilisra ...	10.00—10.01	10.02—10.03
Buza májusra ...	13.80—3.81	13.82—13.83
Zab áprilisra ...	8.67—8.68	8.70—8.71
Buza 1909 októberrel ...	11.40—11.41	11.39—11.40
Rozs októberre ...	9.16—9.17	9.15—9.16

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény ... 631.30
Városi villamos vasúti részvény ... 269.—

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 7. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban — fillérip; közép páronként 400—40: kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 143—144 fillérig; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban 145—147 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 145—147 fillérig.

Sertéslelészám: Április hó 4. napján volt készlet 22.884 darab, április 5. napján felfújtatott 157 darab, április 6. napján elszállított 91 darab, április 6. napjára maradt készletben 22.880 darab. A hízott sertés üzlet irányzata: nyugodt.

Megérkeztek a legjobb és legszebb **Jégszekrények**

melyek kevés jéggel **kitűnően hűtenek.**

Szabó Albert 6 Felsője József főherceg udvari szállítója, üveg, porcellán, lámpa és honyhaberendezési cikkei raktára Arad. — Telefon szám 239. 3913

IDEGENEK ARADON.

— Április 7. —

Fehér Kereszt szálloda. Vadasi Henrik hirlapíró Budapest. — Neustedter Frigyes utazó Brassó. — Blatt Mór utazó Budapest. — Sugár Ignác építész Budapest. — Voma Alexa kereskedő Alibunár. — Titel Romulus tanító Kurtya. — Vidensohn Gyula kereskedő Budapest. — May Samu utazó Budapest. — Virgil Voina hádnagy Nagyszeben.

Központi szálloda. Szaiff Zoltán jegyző Soborsin. — Simick Gyula utazó Budapest. — Radó Ernő utazó Budapest. — Koncz Benő birtokos Gyorok. — Tuszkai Ödön dr. orvos Budapest. — Hettyey István felügyelő Ménés. — Reichel Gyula gyáros Budapest. — Pajor Nándor utazó Budapest. — Biró Géza hivatalnok Budapest. — Szabó Tibor mérnök Budapest. — Halász Béla tisztviselő Szolnok. — Hoor Tempis Mór dr. egyetemi tanár Budapest. — Karácsonyi János utazó Kolozsvár. — Rutich Gyula erdész Beél. — Regomir Sándor építész Szeged.

Vass szálloda. Strausz Adolf utazó Makó. — Köbl József utazó Budapest. — Ferenczy József utazó Budapest. — Reitnágel Ferenc mészáros Facset. — Kiss Ferenc körjegyző Facset. — Lázár Dániel utazó Nagyvárád.

Pannónia szálloda. Strifler Miksa utazó Elek. — Löw Adolf mérnök Nagyszeben. — Rása József főmérnök Makó. — Guoth Iván utazó Bécs.

SARG-féle 60 **KALODONT** LEGJOBB FOG-CRÉM

Fillér

3993

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1909. évi április hó 8-án:

A) bérlet. A) bérlet.

P. Márkus Emilia vendégfelléptével:

Francillon.

Színmű 3 f. vonásban. Irta: Dumas Sándor. Fordította: Paulay Ede.

S Z E M É L Y E K:

Riverolles	Hunyady J.	Pinguet	Mártonfi R.
Lucien, fia	Kesztler Ede.	Celestin	Kertész D.
Grandradon	Delli Lajos.	Francine	P. Márkus E.
Symen Henri	Ditről Mór.	Smithné Teréz	Novák Irén.
Carillac Jean	Faludy K.	Annette	H. Harmath J.

Közdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor: 1909 április hó 8-án, csütörtök:

1. Elhagyott esernyő. Komikus. — 2. A hajcsár leánya. Dráma. — 3. Facukorgyártás. Természet után. — 4. Kovacs boszeja. Bohózat. — 5. Mireille. Dráma. — 6. Aki másnak vermet és, maga esik bele. Bohózat. — 7. Svájci sport. Természet után. — 8. A majomember. Kacagató. — 9. Asszonyi sz. v. Dráma. — 10. Bostoni állatsereglet. Természet után.

Holnap, nagypénteken nincs előadás.

Előadások délután 6, este fél 8 és 9 órakor.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.*

Ma április 8-án délután 2 órakor **Tökölly Imre-utca 42. sz. alatt** néh. Mihályi Ferenc hagyatékához tartozó

60 hektoliter bor

hordóstul a legtöbbet ígérőnek árverésen el fog adatni.

Dr. Kertész Miksa,

1482

ügyvéd.

Elsőrendű

hazai és porosz Ipari és Cséplőgép szén

Kovács-Köszén,

Salon Köszén,

Pirszen (Koksz),

Vasaló Faszén,

Takaréktüzhely-szén.

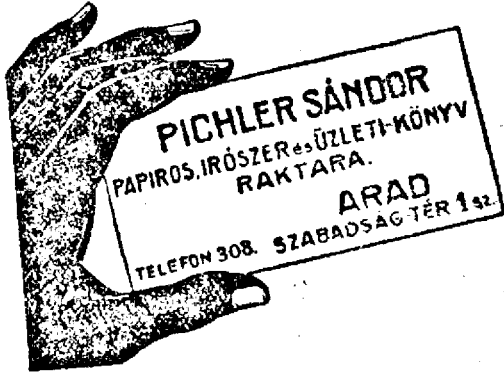
Ugy köszén, koksz mint faszén **Boros Béni-tér 2. sz., saját ház, városi szenttelepünkről** rostálva, por és kömentesen lesznek házhoz szállítva.

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése.

Szives megrendeléseit telefonon 139. szám. vagy **Andrássy-tér 14. sz.** (Herman palota) üzleti irókban kérjük.

Egész vagonrakományok szállítására közvetlen a bányából bármely vasutálomásra, egyes vagonra, vagy éves kötésre, legjutányosabb ajánlattal szolgálunk.

Husvétli levelező-lap nagy választékban.

Szőlőoltvány.

Fajtiszta ripária portalis alanyra oltott I-ső rendű dus gyökérzetű bor és csemege fajú szőlőoltvány ezrenként

180 és 200 korona ár mellett

eladó

Aradi és Csanádi Egyesült vasutak igazgatósága

szőlőtelepe

1328

Borosjenő.

Dr. Gabos Jenő

ügyvédi irodáját

Weitzer János-utca 2. sz.

(Régi minorita palota) I. em. 10 a.

helyezte át.

1412

Május hó 1-én

nyílik meg

661

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedő

Andrássy-tér 16. főüzlete,

Szabó Albert-ház

(jelenleg Singer Sándor helyisége.)

Addig is a változás miatt,

Weitzer János-utcai

könyv-, papir- és írószerektárát

beszerzési árban

hatósági engedéllyel

kiárúsítja.

A Weitzer J.-utcai

üzlet

mint fiok-üzlet

lesz fenntartva.

Ingusz I. és Fia

könyv- és papirkereskedése

Telefon 517.

APRO HIRDETÉSEK.**Eladó magánlak**

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert.
Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45
sz. 1471

Ügyvédi irnok

öt évi gyakorlattal állást keres.
Cím: Érsek Béla Lipka, Sörház-
utca 875 1436

Manthner-féle

virág- és kertmagvak kaphatók
Berger-féle fűszer- és csemege üz-
letben, Deák Ferenc-utca. 1464

Husvétra

minden felekezeti imakönyvek egy-
szerű és diszesebb kivitelben a
legjutányosabb árakon; Husvétii ké-
pes levelező lapok nagyban és óriási
választékban. Krausz Paulin Szín-
házépület. Telefon 511. szám. 291

Házvezetőnőnek

ajánlkozik a háztartás minden
ágában jártas kö-épkorú özvegy
asszony. Cím a kiadóhivatalban.
1188

Jég

kapható háztartási célokra naponta
házhoz szállítva. Petőfi u. 7a. —
Telephon 199. sz. 1292

Katóságilag engedélyezett

kiadású könyvek, papíráruk és
részletekben üzletáthelyezés miatti.
Ingusz I. és Fia könyv-, papir- és
írószer kereskedésében, Weitzer
János-utca. 173

Ház eladás.

Nikodem örökösök tulajdonát ké-
pező Tabajdy Károly-utca 1-ső sz.
és Pécskai-ut 18. számú ház, eset-
leg kerítel együtt eladó. Értekez-
hetni Avarfy Ferenc ügyvéddel,
Eötvös-utca 5. 1481

Van szerencsém

a n. é. közönség b. figyelmét fel-
hívni címemre, hol a legmagasabb
árban veszek uraságoktól levett
férfit ruhát, városi és utazó bundát
és mindenféle egyenruhát helyben
és vidéken. Bleier I. zsidóbar. Szent Pál-u. 12. 1543

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket legmagasabb ára-
kon ugy helyben, mint vidéken is.
Könyvtárak kiegészítése és beren-
dezése. Antiquár könyvek nagy
készlete. Irodai cikkek, nyomtat-
ványok. Kerpel István könyv-, papir-
kereskedése és kölcsönkönyvtára
Aradon. 263

Eladó telek és ház.**A Választó-utcában**

(Erzsébetváros) egy 460
-öles telek szép föld-
szintes és jövedelmező
bérházzal együtt, vagy
anélkül 1470

eladó.

Varga Lajos ügynöksége
Rákóczy-utca 23.

Automobil

(téli, nyári karusseria)

4 üléses, 16 lóerejű,
használt

5000 koronáért

azonnal eladó.

Bővebbet a kiadóban. 1468

Kossuth-utca 54 sz. ház

szép lakásokkal, nagy műhelyvel,
mely raktárnak is igen alkalmas,
jutányosan eladó. Bővebbet Répási
Pál 8. 8. 8. vendéglősnél. 1481

V. 1314/11. 1907. szhoz.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy az 1881.
évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében
az aradi kir. járásbíróóság 1904. Sp.
IV. 28333. számú elrendelő és az
aradi kir. járásbíróóságnak 1907. V.
1314/11. számú kiküldő végzése
folytán inokai Tóth Lajos jelent-
kezésére, Kertessy Ignác, Szath-
máry Gyula mint néhai dr. Mata-
vovszky Nándor gondnoka, Hoff-
mann Antal és Lengyel Lőrincz
aradi lakosok végrehajtók javára
355 K. 40 f., 383 K., 329 K. 54 f.
és 730 K. 38 f., 600 K., 1200 K. és
170 K. 70 f., 354 K. 80 f. tőkék
s jár. erejéig foganatosított ki-
elégítési végrehajtás alkalmával
bíróilag le- és felül foglalt és 3115
koronára becsült butorok és egye-
bektől álló ingók a még fizet-
etlen ősszeg kielégítésére a hely-
színén, vagyis Aradon. József főher-
ceg-ut 17. sz. a. 1909. évi április hó 13.
napjának d. u. 3 órájára kitűzött
nyilvános árverésen a legtöbbet

igérőnek készpénzfizetés mellett
becsáron alul is el fognak adatni.
Amennyiben az elárverezendő
ingókat mások is le- és felül fog-
lalták és azokra kielégítési jogot
nyertek volna, ezen árverés az
1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értel-
mében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Aradon, 1909. évi március.
hó 29. napján.

Najmányi Béla,
kir. bír. végrehajtó.

1473

Glasner-féle

Graham és Aleuronat kenyér

ugyszinte

Graham, Conalbin és Conglutin liszt,

továbbá 1462

Carlsbadi és Herkules

gyermek kétszersült és mindennemű

Diabetikai tápszer

hamisítatlan micőségben kapható

Molnár István

kenyérüzletében, Forray-u. 3.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul
a Hajós-féle Anagallin
használatát által, nem
piszkít, nem ragadós,
kezelése igen egyszerű. Ara egy üvegnek utasítással
együtt 70 fillér.

Fagyás

ellen kitünő, a maga nemében párat-
lan jó hatású szer a „FRIGIN“.
Ara egy üvegnek 70 fillér. Fagy-
vizketegséget és fagydaganatokat biz-
tosan megszüntet.

Ideális

legjobb, legtartósabb gummi óvszer a
„NITER“, a világ legjobb preser-
vativa. — 6 darab egy eredeti doboz-
ban 2 korona.

Dr. Székely Károly

aradi fog-
orvos
„Odur“
szájviz és

fogpora egyedüli raktára. Egy üveg szájviz ára 2 korona,
1 doboz fogpor 1 korona.

Hajvesztő

„Depillor“. E csodahatású
szerrel minden oly helyről, ahol
a hajnöves alkalmatlan, mint az
arc, nyak, kezek, azt egy pár
perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ara
utasítással együtt 1 korona. 191

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény
3.10 m. hosszú
teljes férfiruhához
(kabát, nadrág és
mellény)
elegendő, csak

1 szelvény 7 korona
1 szelvény 10 korona
1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt feltehetően szalonruhához 20-25-ért, szit-
ügy felülhúzóhoz, turisztólónt, szelvénykiszárat stb.
gyári árakon 10% a mintáig meghízható és szolid cég min-
denütt ismert posztógyári raktár 361

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvovó élvez, ha
szövetkiszáratát közvetlen Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentke-
nyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.
Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a
legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Igen tisztelt vevőim szives tudomására
hozom, hogy a legdivatosabb színes
bőrök megérkeztek, melyekből leg-
elegánsabb tavaszi cipőket legolcsóbb
árban készítek.

Czipőkrém és gummi-sarok gyári raktára.

Szives pártfogást kér

Zimmermann János

uri és női mintacipész 1442

Arad, Deák Ferenc-utca 10.

Figyelem!

A KEZET
3
NAP ALATT

„MOLLY“

BÁRSONYPUHÁVÁ
ÉS
HABFEHÉRRÉ TESZI.

„Egyszerű kezek“

TORV. VÉDVE.

TORV. VÉDVE.

„MOLLY“ kitűnő hatásárólió

Egy üveg ára 1 korona.

„MOLLY“

Egy üveg ára 1 korona.

KÉZFINOMÍTÓ

Tekintetes Hanzu Nestor urnak Arad.

Az ön által készített és forgalomba hozott „Molly“ kézfinomító szert — eredeti csomagolásban — tüzetesen megvizsgáltam és abban ásványi mérgeket vagy maró alkotórészeket nem találtam, amiért is az Ön által nekem bemutatott „Molly“ kézfinomító szert közegészségügyi szempontból teljesen kifogástalan minőségűnek jelentem ki.
Budapest, 1909. március 19-én.

1342

Dr. Telbisz János,

kir. keresked. törvényszéki hitessevegész.

Tek. Hanzu Nestor urnak
droguista

Arad.

Az ön által készített Molly kézfinomítót hosszabb időn át használván, elhatároztam, hogy ezen kiváló minőségű bőrlinomitó és apoló szert a jövőben állandóan használni fogom. Felkérem tehát, szíveskedjék részemre újból néhány üveget küldeni.
Arad, 1909. március hó 10-én.

Tisztelettel

ösv. Andrányi Károlyné.

Tek. Hanzu Nestor urnak
Vörös Kereszt Drogéria

Arad.

A Molly kézfinomítót megkaptam és örömmel tudatom, hogy annak kitűnő hatása valóban meglepett, már az első használat után a kezeknek bámulatos puhaságot és lehegséget kölcsönöz. Szíveskedjék részemre utánvét mellett még 4 üveggel küldeni.
Mácsa, 1909. március 7-én.

Tisztelettel

Cselkó Árpádné.

Igen tisztelt Hanzu ur!

Hálával tartozom Önnek, amiért felhívta figyelmemet a Molly kézfinomító szerre. Mondhatom, nagyon megvagyok elégedve az eredménnyel s azóta folyton csak e. kellemes és kitűnő hatású szert használom — a kezet már rövid használat után finomná és fehérré teszi. Azonkívül a hideg szél nem repeszti fel többé a bőrt, bárkinék is a legmelegebben ajánlhatom.
Zaránd, 1909. március hó 11-én.

Kitűnő tisztelettel

Szalay Irméné.

Tek. Hanzu Nestor urnak
Drogéria a „Vörös Kereszt“-hez

Arad.

Az Ön által feltalált Molly kézfinomítót kiváló jónak találom és ezentul csakis ezt fogom használni.
Arad, 1909. március hó 13-án.

Tisztelettel
ösv. Jakabffy Zoltánné.

Tek. Hanzu Nestor urnak

Arad.

A mult alkalommal Ön által ajánlott kézfinomító kitűnően bevált. Küldjön részemre utánvét mellett 3 üveggel.
Székes-ut, 1909. március 3-án.

Tisztelettel

Friedrich Istvánné.

Tek. Hanzu Nestor urnak
droguista

Arad.

Az ön Molly kézfinomítója teljes megelégedésemre szolgált, igen kellemesen puhit és fehérit, miért is ismerőseim körében szívesen fogom ajánlani.
Budapest, 1909. március 4-én.

Papp Lenke.

A „MOLLY“ kézfinomító vidékre szállítva 3 üveg rendelésénél ingyen csomagolás és bérmentve. Aradon kapható: gutori Földes Kelemen, Vojtek Kálmán, Kárpáti János gyógyszerész uraknál és a készítőnél,

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogéria

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.